Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

THE ORTHODOX OBSERVER

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ. Ἐκ Βυζαντινοῦ Μωσαϊκοῦ τοῦ 12ου αἰῶνος, σωζομένου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Παλέρμου Ἰταλίας, γνωστοῦ ὡς Chapelle Palatine.

ΠΡΟΝΟΙΑ, ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ΄ — YEAR XXVII ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ—DECEMBER, 1961 ΑΡΙΘ. 501 — NO. 501

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. κ. Ἰάκωβος μετὰ τῶν λοιπῶν πέντε Προέδρων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐν Νέῳ Δελχί, Ἰνδιῶν.

The newly-elected Presidents of the World Council of Churches. Left to Right: Sir Francis Ibiam, Governor of Eastern Nigeria; Dr. Martin Niemoeller of Germany; Most Rev. Iakovos, Archbishop of Greek Orthodox Church of North and South America; Dr. A. M. Ramsey, Archbishop of Canterbury; Dr. David Moses, Principal, Hislop College, Nagpur, India; Mr. Charles C. Parlin of New York, Methodist layman.

ΕΞΥΨΩΘΗ ΜΕΓΑΛΩΣ ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΝΕΩ ΔΕΛΧΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Μήνυμα τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου

Τὸ ἄρθρον — βάσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν — ἀπὸ Χριστολογικὸν διηυρύνθη εἰς Τριαδικόν, τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, ὅστις ἐπανεξελέγη πανηγυρικῶς Πρόεδρος. Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Π.Σ. Ἐκκλησιῶν τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως («Πιστεύω») ἀνεγνώσθη Ἑλληνιστὶ καὶ Ἀγγλιστὶ εἰς τὴν Ἑλληνικήν του μορφήν, ἄνευ τοῦ *Filioque* («καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ»). Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὴν ἐκ Νέου Δελχὶ ἀποσταλεῖσαν σχετικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου.

Ἐν Νέῳ Δελχί, τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου 1961

Πρὸς τοὺς Εὐλαβεστάτους ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργοὺς ἐν Κυρίῳ καὶ τὸ Εὐσεβὲς Πλήρωμα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς

Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Χάριτι Θείᾳ ἐπερατώθησαν σήμερον καὶ αἱ ἐργασίαι τῆς νέας Ἐκτελεστικῆς καὶ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ὄντως ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν ἀναχωρῶ διὰ Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ὑποβάλω τὰ προσωπικά μου καὶ τὰ ἰδικά σας σεβάσματα πρὸς τὸ Σεπτὸν Πρόσωπον τοῦ Μεγάλου καὶ παγκοσμίου σήμερον κύρους Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου τοῦ Α'.

Τὸ κύριον θέμα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὴν Γ'. Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἦτο ἡ μεγάλη καὶ γλυκυτάτη καὶ σωτηριώδης ἀλήθεια: «Ἰησοῦς Χριστός, τὸ Φῶς τοῦ κόσμου». Καὶ ἦτο, πιστεύσατέ με, τόσον πασιφανὴς ἡ παρουσία τοῦ Φωτὸς τοῦ κόσμου, τοῦ Χριστοῦ.

(Συνέχεια εἰς σελίδα 374)

Orthodox Observer

Est. 1934

The official publication of the news, work and thought of the Greek Orthodox Church in America, published monthly by the Greek Archdiocese of North and South America, 10 East 79th Street, New York 21, N. Y. Phone: TRafalgar 9-2060

•

EDITOR:
BASIL VASILIADES, Δ.Ο.Θ.

EDITOR, English Section:
ARTHUR DORE

•

Subscription Rates in U.S.A. and Canada:

One year	$4.00
Two years	$7.00
Three years	$10.00
Single copy	40 cents
Foreign Countries	$4.50 per year

•

Second class mailing privileges authorized at New York, N. Y.

•

Allow one month for change of address and renewal orders to become effective. To insure accuracy in changes, include previous and new address. Contributions and News deadline for THE ORTHODOX OBSERVER is the 2nd day of the month for issue of following month. Send all communications to:

ORTHODOX OBSERVER
Greek Archdiocese
10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

Τοῖς Εὐλαβεστάτοις Ἱερατικῶς Προϊσταμένοις καὶ τῷ Εὐσεβεῖ Χριστεπωνύμῳ Πληρώματι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ, χάρις καὶ ἔλεος καὶ εἰρήνη ἀπὸ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Χριστὸς ἐπὶ γῆς! ὑψώθητε!»

Σπανίως προσέχομεν τὴν ἀλήθειαν *«Χριστὸς ἐπὶ γῆς»*, τὴν ὁποίαν διαλαλοῦν τὰ Χριστούγεννα· καὶ ἀκόμη σπανιώτερον προσέχομεν τὸ παράγγελμα ποὺ μᾶς ἀπευθύνουν: «Ὑψώθητε!»

Τὰ Χριστούγεννα διὰ τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ ἡμᾶς κατήντησαν «Χριστούγεννα χωρὶς Χριστόν»· μία κοινή, κοσμικὴ ἑορτή, ἡ ὁποία μᾶς εὑρίσκει, ἂν ὄχι πεπτωκότας, ὅμως ὄχι καὶ ἀναστημένους ἀπὸ τὰς καθημερινάς μας πτώσεις. Ὁ ψυχικὸς καθαρμός, ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ὕψωσιν, γίνεται τύποις μόνον διὰ τοὺς περισσοτέρους. Ἡ ἐξομολόγησίς μας δὲν εἶναι εἰλικρινής· δὲν ἀναθεμελιώνει τὸν ἑαυτόν μας οὔτε ἠθικὰ οὔτε πνευματικά.

Ἡ Μετάληψις ἀπὸ τὸ ἄχραντον Σῶμα καὶ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι διὰ τοὺς περισσοτέρους μας ἁπλῆ μετάληψις, «κρῖμα», ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Οὐχὶ πραγματικὴ κοινωνία ἢ ἕνωσις μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ ἑορτασμὸς τῆς Μεγάλης καὶ Ἁγίας καὶ Κοσμοσωτηρίου Ἡμέρας δὲν εἶναι καθόλου πορεία πρὸς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὸ Σπήλαιον: πρὸς τὴν ἀπογραφήν μας μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τοῦ Αἰωνίου Βασιλέως· πρὸς τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν κένωσίν μας εἰς δούλους τοῦ λαβόντος δούλου μορφήν.

Αἱ διαπιστώσεις αὐταὶ ἠμποροῦν νὰ ἔχουν ἀξίαν καὶ χρησιμότητα μόνον τότε, ὅταν μᾶς συγκινήσουν μέχρι τοῦ σημείου, ποὺ νὰ θελήσωμεν νὰ ὑψωθῶμεν ὑπεράνω τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν ηὐλογημένην πραγματικότητα τῆς διαρκοῦς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ γῆς.

Καὶ ὁ πλέον ἀποτελεσματικὸς τρόπος μιᾶς τέτοιας ὑψώσεως εἶναι τὸ γονάτισμά μας, ὅταν εἶναι καρπὸς συντριβῆς καὶ μετανοίας καὶ τίποτε δὲν ὑψώνει τὸν ἄνθρωπον ὅσον ἡ συντριβὴ καὶ ἡ μετάνοια. Ἡ ἀνακαίνωσις τοῦ νοὸς μᾶς ὑψώνει. Ὄχι ὁ συσχηματισμὸς πρὸς τὴν ἐποχήν μας, τὴν ἀπαρακολούθητον νοοτροπίαν της καὶ τὴν ἠθικήν της ἀντινομίαν.

Ὑπάρχει καὶ ὁ καλὸς συσχηματισμός, αὐτὸς διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ὁμιλοῦν τὰ Χριστούγεννα: τὸ νὰ συσχηματιζώμεθα καὶ νὰ γινώμεθα *«σύμμορφοι τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ Αὐτοῦ [τοῦ Θεοῦ], εἰς τὸ εἶναι Αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς»* (Ρωμ. 12, 2). Καὶ ὁ συσχηματισμὸς αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος ἁρμόζει εἰς Χριστιανούς, ἀξίους τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὸ τέλος θὰ εἶναι ἀπώλεια τῆς ψυχῆς των, τῶν ὁποίων Θεὸς εἶναι ἡ κοιλία των, τῶν ὁποίων δόξα εἶναι ἡ ἐντροπή των, ὅπως θὰ ἔλεγεν ἀκόμη μίαν φορὰν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐὰν παρηκολούθει ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ 1961. Κατηντήσαμεν ἄσχημοι χωρὶς τὸ ὡραῖον σχῆμα, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ εἴχομεν ὡς υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν ἀνάκτησιν τοῦ μεγάλου προνομίου τῆς Υἱοθεσίας μᾶς καλοῦν τὰ Χριστούγεννα, μὲ τὴν λέξιν: ὑψώθητε! Οἱ ὦμοι μας δὲν πρέπει νὰ κύπτουν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἠθικῶν μας ἀνομημάτων. Τὰ μάτια μας δὲν πρέπει νὰ καθρεπτίζουν μέσα των τὴν λάσπην τῆς ἁμαρτίας.

Τέκνα καὶ ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ, ὑψώθητε! Χριστὸς ἐπὶ γῆς! Δι' ἡμᾶς ἦλθε διὰ νὰ μᾶς ὑψώσῃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ μᾶς ἔφερε δύο δῶρα: τὴν χάριν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ποὺ ὁδηγοῦν ἡ πρώτη πρὸς τὴν ὕψωσιν, ἡ δευτέρα πρὸς τὴν σωτηρίαν. Ἂς τὰ ἀναζητήσωμεν τὰ δῶρα αὐτὰ εἰς τὰς ἐφετεινά μας Χριστούγεννα. Καὶ ὅταν τὰ εὕρωμεν θὰ γεμίσουν αἱ ψυχαί μας ἀπὸ φῶς, αἱ καρδίαι μας ἀπὸ χαράν, ἡ συνείδησίς μας ἀπὸ γαλήνην, ἡ ζωή μας ἀπὸ τὸν Χριστόν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐχή, τὴν ὁποίαν ἐκ μέσης ψυχῆς ἀπευθύνομεν ἐπὶ τῇ Κοσμοχαρμοσύνῳ Ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων πρὸς πάντας ὑμᾶς.

Μετὰ βαθείας ἀγάπης,
Διάπυρος ἐν Χριστῷ Σαρκωθέντι εὐχέτης
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ

Χριστούγεννα, 1961.

Πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτας αὐτοῦ
Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ἐκφράζει θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν των καὶ εὔχεται ὅπως, μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν, ἑορτάσουν ἐν πλήρει χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ τὴν Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος, τὸ δὲ Νέον Ἔτος 1962 ἀποβῇ πλῆρες ὑγείας καὶ ἀκμῆς κατ' ἄμφω, πρὸς συνέχισιν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου των καὶ τῆς πολυτίμου συνεργασίας των πρὸς τὸ ἐπίσημον τοῦτο ὄργανον τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητάς του
Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

εὔχεται ὅπως μετὰ τῶν προσφιλῶν αὐτῶν οἰκείων ἑορτάσουν ἐν πλήρει ὑγείᾳ, χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει τὰ Χριστούγεννα καὶ τὰς λοιπὰς Ἑορτὰς τοῦ Δωδεκαημέρου, τὸ δὲ Νέον Ἔτος 1962 εἶναι δι' αὐτοὺς αἴσιον, εὐτυχὲς καὶ κατὰ πάντα εὐλογημένον παρὰ τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης Αὐτοῦ φορεὺς δι' ὁλόκληρον τὴν ταραγμένην ἀνθρωπότητα.

A Christmas Message

By HIS EMINENCE, ARCHBISHOP IAKOVOS

Seldom do we note the truth of "Christ is on Earth" which is chanted on Christmas; and still more seldom do we take heed of the order directed to us: "Elevate yourselves."

Christmas for most of us has come to be a "Christmas without Christ"; an ordinary worldly holiday that finds us, though perhaps not fallen, too often not elevated from our mundane daily thoughts and acts. The purification of our soul which alone leads to elevation, becomes merely a form for most of us. Our confession is not sincere; it strengthens us neither morally nor spiritually.

The Communion from the pure body and the holy blood of Christ is for most of us an unholy Communion — a "damnation" to oneself, as the Apostle Paul would say (I Cor. XI, 29) — not a true communion or a union with Christ. And the observance of this Great and Holy and World-Saving Day is not at all a pilgrimage to Bethlehem and the Manger — to our enrollment among the subjects of the Eternal King; towards our humility and the humbling of ourselves by becoming servants to Him Who assumed the guise of a servant.

Such acts of Witness can have value and usefulness only if they move us to the point where we want to be elevated beyond ourselves and to live the blessed reality of the eternal presence of Christ on earth.

And the most effective means of attaining true elevation is our kneeling down when such an obeisance is the fruit of contrition and repentance, for nothing elevates man more than such a sincere contrition and repentance. It is the renewal of the mind that elevates us, not our conformance to our age and its resulting temper, or our resistance to morality.

There is also the good conformance, about which Christmas speaks to us: that of becoming conformed to the image of His Son, " that He might be the first born among many brethren" (Rom. VIII, 29). This is the only conformance that befits Christians worthy to bear the name of Christ.

There are many whose end will be the loss of their souls, whose God is their belly, whose glory is their shamelessness, as the Apostle Paul would say once again if he observed some of our Christians of 1961. For too many of us have become ugly, lacking the form of beauty that we ought to have as Sons of God.

Christmas calls out to us to again make use of the great privilege of being the adopted of God, by bidding us: "Elevate yourselves." Our shoulders should not be bowed under the weight of our moral failings; our eyes should not reflect the darkness of our sins.

Children and brethren in the Lord, elevate yourselves! Christ is on earth! He came for us, to raise us towards Heaven, and He brought us two gifts: Grace and Truth, the first of which guides us towards elevation, and the second towards salvation. Let us search anew this Christmas for these gifts. And when we find them, our souls will be filled with Light, our hearts with Joy, our conscience with Peace, and our life with Christ.

This is the blessing which from the bottom of my heart I invoke upon you all, this joyous Holiday of Christmas, in which all the world rejoices.

With deep paternal affection in the name of the Incarnate Christ,

† IAKOVOS
Archbishop of the Greek Orthodox Church
of North and South America

Christmas, 1961.

TO ITS CONTRIBUTORS
THE ORTHODOX OBSERVER

expresses heartfelt thanks for their cooperation and best wishes that they and their families may celebrate in fullest joy and gratitude the Birth of Our Saviour, and that they may enjoy the New Year 1962 with health and happiness, for the continuation of their spiritual work and their valuable contributions to this official organ of the Greek Archdiocese of North and South America.

TO ITS SUBSCRIBERS
THE ORTHODOX OBSERVER

wishes them and their beloved families the best of health, joy and serenity for Christmas and the other Holidays of this Holy Season, and extends to them best wishes and happiness for the New Year 1962. May their lives be blessed by the Incarnate Son and Logos of God, our Lord Jesus Christ and may His Peace pervade an anxious mankind.

Η ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ὑπὸ τοῦ Αἰδεσ. Δ. Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΟΥ
Member of the Faculty, Rutgers University

Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀνέμενε τὸν Χριστόν. Ἡ ἀναζήτησις σωτηρίας ἦτο πανανθρώπινον φαινόμενον. Τὰ ταυροβόλια τοῦ Μίθρα, τὸ αἷμα τράγων καὶ προβάτων ἢ ἡ σποδὸς δαμάλεως ἀδυνατοῦσαν νὰ καθαρίσουν τὴν συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ σώσουν τὴν ψυχήν του (Πρβλ. Ἑβρ. 9, 13-14). Ἡ φιλοσοφία τῶν Στωϊκῶν καὶ τῶν Ἐπικουρείων δὲν ἠγγυήθη ποτὲ προσωπικὴν σωτηρίαν καὶ ἀμφότερα τὰ φιλοσοφικά των συστήματα ἀπέτυχον εἰς τὰς προσπαθείας των νὰ κατευθύνουν τὸν συγκεχυμένον ἄνθρωπον τῶν τελευταίων προχριστιανικῶν αἰώνων. Ὁ Βιργίλιος ἐκφράζει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ὅταν ὑπαινίσσεται, ὅπως ὅλαι αἱ θρησκεῖαι καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς του ὑποστοῦν ἀναθεώρησιν ἐκ βάθρων.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Χριστιανισμοῦ μόνον ἐπλήρωσε τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον εἶχε δημιουργήσει ἡ πανσπερμία τῶν Μυστηριακῶν θρησκειῶν καὶ ὁ συγκριτισμὸς τῶν φιλοσοφικῶν ἰδεῶν. Ἦτο δηλονότι ἡ ἀνθρωπότης τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς, πρὸ εἴκοσι αἰώνων, «ἔρημος διψῶσα», ἐγκαρτεροῦσα τὸ «ὕδωρ τὸ ζῶν». Ὁ προφήτης Ἡσαΐας ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς τῆς καταστάσεως τῶν ἐθνῶν, ἐκφραζόμενος περὶ τῆς ἐπικειμένης ἀλλαγῆς ὡς ἑξῆς: «Ἀποκαλύψει Κύριος τὸν βραχίονα αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ». (Ἡσ. 52, 10).

Ἡ ἀποκάλυψις ἔγινε μὲ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος, εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ, ἤχθη ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὰ οὐράνια μὲ τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου. Καὶ ὁ Χριστὸς ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς «οὐχὶ ὡς αὐτὸς ἠδύνατο, ἀλλ' ὡς ἡμεῖς αὐτὸν ἰδεῖν ἠδυνάμεθα», ὡς γράφει ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος.

Ἀλλὰ τί καινὸν ἐκόμισεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἦτο ἄγνωστον εἰς τὴν προχριστιανικὴν ἐποχήν; Ἀπὸ τί συνέκειτο ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν καὶ εἰς τί συνίσταται ἡ προσδοκία τῶν συγχρόνων λαῶν;

Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν Του ἀπεκάλυψε τὴν πλήρη ἀλήθειαν περὶ Θεοῦ. Εἰς τὰς συγκεχυμένας ἰδέας περὶ Θεοῦ ποὺ ἐπεκράτουν εἰς τὴν Ἑλληνορωμαϊκὴν κοσμοπολιτείαν, ὁ Χριστὸς «παρὰ Θεοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ γνώσεως Θεοῦ τῇ τῶν ἐθνῶν γῇ ἀνέβλυσεν», ὡς παρατηρεῖ ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστῖνος. Ἐκόμισεν ἐξ οὐρανοῦ ὁ Χριστὸς καὶ τὴν ἔννοιαν περὶ ἀληθοῦς εἰρήνης. «Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν», (Ἰωάν. 14, 27), εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς Του. Αἰῶνας ὁλοκλήρους πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ προφήτης Ἡσαΐας προανήγγειλεν ὅτι, ὁ προσδοκώμενος υἱὸς τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι «μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος». (Ἡσ. 9, 6). Ὅσον παράδοξοι κι' ἂν φαίνωνται οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Ἡσαΐα διὰ τὴν ἐποχήν μας, ἐποχὴν ψυχρῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ πυρηνικῶν συρράξεων, ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ εἰρήνη. Δὲν πρόκειται περὶ οὐτοπίας, ἀλλὰ περὶ προσωπικῆς ἐμπειρίας παντὸς ἀληθοῦς Χριστιανοῦ. Εἶναι πεῖρα ἀνησύχων ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ ἀναζητήσει των ἀνεῦρον τὴν ψυχικήν των εἰρήνην ἐν Χριστῷ. Καὶ εἶναι αὐτὴ ἡ πρώτη καὶ οὐσιώδης εἰρήνη τὴν ὁποίαν χαρίζει ὁ Χριστὸς — εἰρήνη εἰς τὰς καρδίας τῶν ὀπαδῶν Του. Εἶναι ἐξ ἄλλου ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ δύναμις κατευνάζουσα ὁρμάς, ἀναγεννῶσα ψυχὰς καὶ ἀνανεώνουσα ἀρχαίους κόσμους, ἀποκαθιστῶντας συνδιαλλαγὴν μὲ τὸν Θεόν. Ἀπὸ τὴν εἰρήνην τοῦ ἀτόμου ξεκινᾷ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου. Εἰρήνη χωρὶς βάσεις ἐπὶ τὸν Χριστὸν εἶναι χίμαιρα καὶ οἰκοδομὴ ἄνευ θεμελίων.

Ἡ κραυγὴ τῆς αἱματογραμμένης ἱστορίας τοῦ «πολιτισμένου» αἰῶνος μας, τὰ ἐρείπια καὶ τὰ θύματα τῆς μεγαλοφυοῦς βαρβαρότητος τῆς ἐποχῆς μας, διαβεβαιοῦν ὅτι, ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιβάλῃ εἰρήνην. Ὁ Χριστὸς ὡς ἐνανθρωπήσας Θεός, συνεβίβασε καὶ εἰρήνευσε τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν, καὶ εἰρήνευσε τὴν ἔνοχον συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ τὸ τρίτον «καινὸν» στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ νηπιάσας Θεὸς εἶναι ἡ ἀγάπη. Τὴν ἀποκαλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς «καινὴν ἐντολήν». «Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις», εἶναι ἡ παρακαταθήκη τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς μαθητάς Του ὅλων τῶν αἰώνων. (Ἰωάν. 13:34). Ἐξ ἄλλου τὸ ἔργον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ὥστε διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότης ἐγνώρισε τρεῖς «καινὰς» ἀληθείας, δηλαδὴ τὴν πλήρη ἀλήθειαν περὶ τοῦ Θεοῦ, τὴν ἔννοιαν τῆς διαρκοῦς εἰρήνης, καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης.

Καί, ἀλήθεια, τί περισσότερον χρειάζεται ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, εἰρήνην καὶ ἀγάπην; Ἐνῷ εἴμεθα πλούσιοι εἰς «χρυσὸν καὶ ἄργυρον», εἰς ἐπιστημονικὰς ἐπιτεύξεις, εἰς ἐφευρέσεις ἐφ' ὅλων τῶν τομέων γνώσεως καὶ ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, εἴμεθα πένητες εἰς γνῶσιν τοῦ

(Συνέχεια εἰς σελίδα 365)

ΟΤΑΝ ΗΛΘΕ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ...

Ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. ΙΑΚΩΒΟΥ ΠΗΛΙΛΗ
Ἐφημερίου τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Νέας Ὑόρκης

ΟΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου. Ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου μαρτυρεῖ δι' Αὐτόν. Ἐπὶ αἰῶνας, πρὸ τῆς ἐλεύσεώς Του, ἡ ἀνθρωπότης Αὐτὸν ἐποθοῦσε, συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, καὶ Αὐτὸν ἐζητοῦσε. Καὶ ἐπὶ αἰῶνας μετὰ τὴν ἔλευσίν Του, Αὐτὸν ἡ ἀνθρωπότης ἐνθυμεῖται καὶ Αὐτὸν δικαιώνει, εἴτε ὅταν δρέπῃ τοὺς πικροὺς καρποὺς τῆς ἀπιστίας της, εἴτε ὅταν δοξάζῃ Αὐτόν, διότι ἀπολαμβάνει τοὺς γλυκεῖς καρποὺς τῆς νίκης, κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν σωτηρίαν της. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἱστορίας καὶ περὶ Αὐτὸν στρέφεται πάντοτε ἡ σκέψις καὶ ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ χθές, ὁ σήμερον, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ὁ Αὐτός.

Μίαν μεγάλην προπαρασκευὴν ἑτοιμάζει ἡ Θεία Πρόνοια, κατὰ τὴν ἐποχὴν πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς Του, ἕως ὅτου ἐκδηλωθῇ ἡ λυτρωτικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ Του. Ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸν Υἱόν Του, ὅταν ἐσήμανεν ἡ ὥρα τοῦ λυτρωμοῦ, ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου.

Καὶ οἱ αἰῶνες ἐπέρασαν διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἀπαραίτητος ἀπὸ τὴν πάνσοφον βούλησιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐφάνη ὁ ὑπὸ πάντων ἀναμενόμενος Μεσσίας—Χριστός. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ὡς φῶς καὶ ἐφώτισε τοὺς ἐν σκότει καθημένους. Ἦλθεν ὡς ζωὴ καὶ ἐζωογόνησε τοὺς ἠθικῶς νεκρωμένους. Ἦλθεν ὡς ποιμὴν καὶ ὡδήγησε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἦλθεν ὡς σωτὴρ καὶ ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν καταφορὰν τοῦ ἀνθρωπίνου πάθους.

Μέσα εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν σχέδιον τῆς θείας δημιουργίας, μέσα εἰς τὴν μεγάλην προετοιμασίαν τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐλεύσεως τοῦ Λυτρωτοῦ, ἐκτυλίσσεται τὸ θεῖον γεγονὸς τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἡ προσμονὴ τῶν λαῶν διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, εἶχε γίνει συνείδησις, ὅταν ἡ ἀνθρωπίνη δραστηριότης εὑρισκομένη εἰς τὸ ἀπόγειον τῶν ἐκδηλώσεών της, μὲ τὴν ἐπιστήμην τῆς Αἰγύπτου, μὲ τὸ ἐμπόριον τῆς Φοινίκης, μὲ τὴν μεγάλην φαντασίαν τῆς Βαβυλῶνος, μὲ τὴν φιλοσοφίαν, τὴν τέχνην καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλλάδος, καὶ μὲ τὸ δίκαιον καὶ τὴν διοίκησιν τῆς Ρώμης, ἀπέτυχε νὰ δώσῃ τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι πλασμένος, τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν λύτρωσίν του ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶναι ἀποτυχία.

Ἡ μονοθεΐα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἡ πολυθεΐα τῶν ἐθνῶν ὑπῆρξαν αἱ δύο μεγάλαι ἱστορικαὶ κραυγαὶ τῆς πρὸ Χριστοῦ ἐποχῆς. «Εἴθε νὰ ἐσχίζοντο οἱ οὐρανοὶ καὶ νὰ κατέβαινες», βροντοφωνεῖ ὁ Ἡσαΐας. «Τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ παντὸς εὑρεῖν ἔργον», ἐξαγγέλει ὁ Πλάτων. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ ἀγωνιώδης ἱκεσία, ἡ δευτέρα εἶναι ὁμολογία ἀδυναμίας, ὁ ἄνθρωπος βλέπει ἑαυτὸν δοῦλον τοῦ πάθους του, ἀνίκανον νὰ ἐλευθερωθῇ μὲ τὰς ἰδίας του δυνάμεις.

Ἡ Θεία ἀποκάλυψις ποὺ ἐδόθη εἰς τὸν ἰσραηλιτικὸν λαὸν διὰ τῶν προφητῶν του, εἶναι ἡ μεγάλη ἀπόδειξις περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Θεοῦ—Λυτρωτοῦ, εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ μέσῳ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἡ προετοιμασία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς Του. Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα — ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ περὶ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἱ προφητεῖαι περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ — ἐδόθησαν διὰ τῆς Θείας ἀποκαλύψεως πρὸς τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἡ ἀποκάλυψις αὕτη δὲν εἶναι μόνον ἡ πνευματικὴ προετοιμασία, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἕνα εἶδος τεχνικῆς προετοιμασίας, τὴν ὁποίαν ἡ Θεία Πρόνοια ἔκρινε σκόπιμον. Εἶναι οἱ ὅροι διὰ τὴν καλλιτέραν ἐξάπλωσιν τοῦ μεγάλου γεγονότος εἰς τὰ ἔθνη. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, ποὺ δὲν ὑπάρχουν συνοριακοὶ σταθμοὶ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, ποὺ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ἐλευθέρα ἐπικοινωνία δημιουργοῦν τὴν ἀλληλογνωριμίαν τῶν λαῶν, καὶ ἡ ἀνάμιξις τῶν πολιτισμῶν εἶχε προετοιμάσει μίαν θαυμασίαν ἑνότητα διὰ τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν Ἀποστόλων τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀλλὰ καὶ ἡ σταθεροποίησις μιᾶς ἐνιαίας παγκοσμίου γλώσσης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — τῆς Ἑλληνικῆς — τὴν ὁποίαν τρεῖς αἰῶνας πρὶν ἐπέβαλε τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα διὰ τῶν θαυμαστῶν κατακτήσεων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὑπῆρξε καὶ τοῦτο ἔργον τῆς Θείας Προνοίας, διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ θείου μηνύματος τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Εἶχε θεόθεν θεωρηθῇ κατάλληλος ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, λόγῳ τοῦ πλούτου καὶ τῆς λεπτότητος τῶν ἐννοιῶν της, διὰ νὰ διατυπωθῇ εἰς ἀνθρωπίνην γλῶσσαν τὸ θεῖον γεγονὸς τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀνθρωπότης ἦτο ἑτοίμη διὰ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅλα λοιπὸν μὲ τὴν μεγάλην προπαρασκευήν, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν τεχνικὴν ἦσαν ἕτοιμα. Τὸ τέλος ἦτο, «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», καὶ τότε ἐπραγματοποιήθη τὸ μεγάλο γεγονός, «ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί».

Τὸ Θεῖον γεγονὸς τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἱστορίας τοῦ Κόσμου, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖον στρέφεται συνεχῶς ἡ ἀνθρωπότης, μὲ τὰς πτώσεις καὶ τὰς ἀναστάσεις της, ἕως ὅτου κάποτε συνέλθῃ καὶ πλησιάσῃ Ἐκεῖνον καὶ ἀναπαυθῇ πλησίον Του, καὶ τότε θὰ ἀξιοποιηθῇ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὡς πλήρωμα τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου.

ΕΓΕΝΝΗΘΗ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ;

Ὑπὸ τοῦ Ὁσιολ. Ἱερομον. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΙΡΠΑΝΑΗ, Δ.Ο.Θ.

ΑΙΩΝΕΣ ὁλοκλήρους ἡ ἀνθρωπότης ἦταν βυθισμένη μέσα στὴ σκοτεινὴ νύχτα τῆς εἰδωλολατρείας. Χιλιάδες χρόνια ἐπάλευε ζητώντας τὴν ἀλήθεια. Κατὰ διαστήματα, μεγάλοι σοφοὶ διῃσθάνοντο ὅτι κάτι πρωτάκουστο ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ, κάτι ποὺ θὰ ἄλλαζε τὴν πορεία τοῦ κόσμου· ἀλλὰ πότε, κι' αὐτοὶ δὲν ἤξευραν. Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία τῶν Ρωμαίων ἐπίεζε βαρειὰ τοὺς ὑποδούλους λαούς. Ὁ Κικέρων γράφει γιὰ μιὰ ἀρχαία προφητεία: θὰ ἐμφανισθῇ ἕνας βασιλιᾶς, στὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑποταχθῇ ἡ ἀνθρωπότης, ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν καταστροφή. «Ποῖος θὰ εἶναι αὐτὸς καὶ πότε θὰ ἔλθῃ;» ἐρωτᾷ ὁ ἐθνικὸς ρήτωρ. (De divin. 2, 54). Ὁ Βιργίλιος εἰκονίζει αὐτὴ τὴ νέα ἐποχὴ ποὺ ἐπρομάντευσε ἡ Σίβυλλα: ἕνα μυστηριῶδες παιδὶ θὰ γεννηθῇ, ἕνα Θεῖο παιδί, διὰ τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ δημιουργία θὰ ἀνανεωθῇ καὶ θἄρθῃ στὸν κόσμο ἡ εἰρήνη . . .

Καὶ ὅταν συμπληρώθηκε ὁ καιρός, ὅταν ὁ παναν-θρώπινος πόθος γιὰ τὸν ἐλευθερωτὴ παρεβίασε τὸν οὐρανὸ . . . σὲ μιὰ ἥσυχη νύχτα τοῦ Δεκέμβρη . . . σ' ἕνα σταῦλο τῆς Βηθλεὲμ . . . ἄγνωστος ἀπὸ ὅλους . . . ἀπαράδεκτος ἀπὸ ὅλους . . . ἐγεννήθηκε ὁ Σωτήρ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Κάθε καμπάνα τὸ λέει σήμερα: «Ἐγεννήθη ὁ Χριστός». Κάθε καρδιὰ κτυπᾷ: «Ἐγεννήθη ὁ Χριστός». Κάθε μάτι τὸ δείχνει καὶ κάθε ψυχὴ τὸ τραγουδεῖ: «Ἐγεννήθη ὁ Χριστός». Ἔγινε υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ γίνωμε ἐμεῖς υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. Ἔγινε ἀδύνατος γιὰ νὰ μᾶς δυναμώσῃ. Ἐτυλίχθηκε στὰ σπάργανα γιὰ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπ' τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας. Ἔγινε μικρὸς γιὰ νὰ μᾶς κάνῃ μεγάλους. Ἔγινε πτωχὸς γιὰ νὰ μᾶς κάνῃ πλουσίους. Ἦλθε κλαίοντας στὸν κόσμο γιὰ νὰ στεγνώσῃ τὰ δάκρυά μας. Ἐγεννήθηκε στὰ ξένα γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴν οὐράνια πατρίδα μας. Πουθενὰ δὲ βρῆκε μιὰ θέσι σ' ὅλη τὴ χώρα γιὰ νὰ ἔχουμε ἐμεῖς θέσι στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. (Pazmani).

«Ἄχ, ἂν τὸ ξέραμε» — ἐδικαιολογοῦντο οἱ ἄνθρωποι τῆς Βηθλεέμ. «Ἄχ, ἂν τὸ ξέραμε, ποιοὶ ἦσαν οἱ δυὸ ὁδοιπόροι ποὺ ἀργὰ τὴ νύχτα μᾶς ζητοῦσαν κατάλυμα. Κι' ἂν ξέραμε τοὐλάχιστον γιὰ ποιὸν ζητοῦσαν καταφύγιο. Μὲ πόση χαρὰ θὰ τοὺς δίναμε τὸ πᾶν, κατάλυμα, φαγητό, κρεββάτι . . . »

Ὄχι, αὐτὰ δὲν εἶναι δικαιολογίες. Τοὐλάχιστον ἀπὸ ἐκείνη τὴν παγερὴ νύχτα μέχρι σήμερα. Ἐμεῖς ποὺ ἡ ταπεινὴ ἀγάπη μᾶς ἔδειξε τὸ δρόμο πρὸς τὸ Βρέφος τῆς Βηθλεέμ, δὲν θὰ δείξουμε ἀγάπη καὶ καλωσύνη στὸν κατ' ἐξοχὴν ἀξιαγάπητον. Ἐὰν ἐκτιμᾷς τοὺς πτωχοτέρους, τοὺς ἁπλουστέρους, ὅσο καὶ τοὺς πλουσιωτέρους καὶ σπουδαιοτέρους, ἐὰν κρίνῃς ἕναν ἄξιον τῆς φιλίας σου, ὄχι διότι εἶναι «ἀπὸ σόϊ» καὶ «ἔχει τὰ μέσα», ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ψυχή του εἶναι καλὴ κι' εὐγενική· ναί, τότε μόνον εἶσαι φίλος τοῦ Θείου Βρέφους τῆς Βηθλεέμ.

Ἑκατομμύρια ἀνθρώπων θὰ νοιώσουν αὐτὴν τὴν ἡμέρα ν' ἀπαλύνῃ ἡ καρδιά τους, ἀκόμα κι' ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶναι Χριστιανοί, μέχρι τὰ πέρατα τῆς γῆς. Στὶς παγωμένες καλύβες τῶν Ἐσκιμώων, στὶς σκηνὲς τῶν Νέγρων, στὶς ἀμμουδερὲς ἐρημιὲς τῆς Ἀφρικῆς, στὶς καμπίνες τῶν ὑπερωκεανείων . . . παντοῦ θὰ γιορτασθοῦν τὰ Χριστούγεννα.

Τὰ παληὰ χρόνια γιόρταζαν οἱ Χριστιανοὶ βαθειὰ μέσα στὴ γῆ, στὶς κατακόμβες, σὲ μιὰ βασανιστικὴ ἀγωνία, στὸ τρεμουλιαστὸ φῶς τῆς λαμπάδας, τὰ Χριστούγεννα. Καὶ τὴν ἴδια ἐποχή, πάνω ἀπ' αὐτούς, γιόρταζαν οἱ Ρωμαῖοι τὰ Σατουρνάλια, ἐκεῖνα τὰ τρομερὰ ὄργια, μὲ τὴ χαρὰ ὅτι ἀπὸ σήμερα μεγαλώνει ἡ ἡμέρα. Καὶ εἶχαν δίκηο. Δὲν μποροῦσαν νὰ μαντεύσουν τί ἐγίνετο ἀπὸ κάτω τους· ἀλλ' ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα τὸ φῶς ἐγίνετο πραγματικὰ λαμπρότερο, διότι ἄναβε στὴν ἀνθρωπότητα τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τί χαρὰ βασιλεύει ἀπὸ τότε κάθε Χριστουγεννιάτικη νύχτα στὶς καρδιές μας! Ὑπάρχουν ἱερώτερες, προσφιλέστερες ὧρες, ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ οἱ μικροὶ καρτεροῦν τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θείου Παιδιοῦ; Πόσον ἀνυπόμονοι κυττάζουν τὸ παράθυρο καὶ περιμένουν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή.

Ἐσένα ὅμως, ἀναγνῶστα μου, σ' ἐνδιαφέρει πολὺ περισσότερο νὰ μάθῃς τὸ μυστικὸ τῆς Ἁγίας Νύχτας, τί σημαίνει γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις» τῶν ἀγγέλων, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο τὰ δῶρα, τὴν κοσμικὴ χαρὰ τῶν διακοπῶν.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν νύχτα τὴν Ἅγια ξαναγίναμε γνήσιοι ἄνθρωποι. Τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις» ἦταν τὸ σάλπισμα ποὺ μᾶς καλοῦσε νὰ ἐργασθοῦμε γιὰ τὴ θεϊκή μας ἀποστολή. Κι' ἀπ' τὸ λαμπρὸ ἀστέρι τῆς Βηθλεὲμ πρέπει νὰ φωτίζωνται ὅλες οἱ ἰδανικές μας προσπάθειες, νὰ καταυγάζωνται ὅλες οἱ ὑψηλὲς νοσταλγίες μας. Καὶ ὅμως . . .

Τί ὑποδοχὴ ἦταν αὐτὴ ποὺ Τοῦ ἔκαμαν; Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤξεραν βέβαια τίποτε γι' Αὐτόν, δὲν καταλάβαιναν σὲ Ποιὸν ἀρνοῦνται ἕνα ζεστὸ δωματιάκι, μιὰ ἐγκάρδια ὑποδοχή. Ποιὸς ἦταν ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖον δὲ βρέθηκε σὲ κανένα σπίτι μιὰ θεσούλα.

(Συνέχεια εἰς σελίδα 373)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΑΝΗ, Θεολόγου
Παλαιὸν Φάληρον, Ἀθῆναι

Η ΕΟΡΤΗ τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας Χριστιανικὰς ἑορτάς, διότι ὑπενθυμίζει τὸ μοναδικὸν καὶ ἀνεπανάληπτον γεγονὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων δὲν εἶναι τόσον παλαιά. Ἀρχίζει νὰ ἑορτάζεται διὰ πρώτην φορὰν περὶ τὸ 300 μ. Χ. τὴν 6ην Ἰανουαρίου, συνδυασμένη ὅμως μὲ τὴν ἑορτὴν τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ ὄνομα «Ἐπιφάνια». Τὸ γεγονὸς τοῦτο, κατὰ τὸν ἀείμνηστον καθηγητὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Ἀρχιμ. Βασίλειον Στεφανίδην, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν ἦτο γνωστὸν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν πότε ἐγεννήθη καὶ ἐβαπτίσθη ὁ Χριστός. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἑορτάζεται ἡ ἑορτὴ τῶν Ἐπιφανίων τὴν 6ην Ἰανουαρίου φαίνεται, ὅτι ὀφείλεται εἰς τὴν προσπάθειαν καὶ ἐπιθυμίαν της νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν συμμετοχήν των εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἑορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ Θεοῦ Αἰῶνος (Αἰωνίου Χρόνου), ἡ ὁποία ἑωρτάζετο μεγαλοπρεπῶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὴν 6ην Ἰανουαρίου. Ἡ τελετὴ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἐπιφανίων ἤρχιζε τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 5ης Ἰανουαρίου καὶ ἐξηκολούθει καὶ μετὰ τὰ μεσάνυκτα. Εἰς τὸν Ναὸν ὑπῆρχεν ἄπλετος φωτισμός, διότι οἱ Χριστιανοὶ ἐκράτουν ἀναμμένας λαμπάδας. Εἰς τὴν φωτοχυσίαν αὐτὴν τῆς ἑορτῆς ὀφείλεται καὶ τὸ ὄνομα «Τὰ Φῶτα», ποὺ τῆς ἔδόθη ἀργότερα.

Κατὰ τὰ μεσάνυκτα ἐγίνετο ἡ καθαγίασις τοῦ ὕδατος τοῦ προοριζομένου διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν μέλλοντας νὰ βαπτισθοῦν. Πρὶν ἢ οἱ βαπτιζόμενοι κατέλθουν εἰς τὸ «ἡγιασμένον ὕδωρ», οἱ πιστοὶ ἐλάμβανον ἀπὸ τὸ ὕδωρ αὐτὸ καὶ τὸ ἔφερον πρὸς εὐλογίαν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἡ τελετὴ τοῦ Ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων παραμένει μέχρι σήμερον ὡς ἑσπερινός, ἂν καὶ τελεῖται τὸ πρωῒ τῆς 6ης Ἰανουαρίου.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων τῆς 25ης Δεκεμβρίου ὡς αὐτοτελὴς ἑορτὴ ἀφιερωμένη εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἤρχισε νὰ ἑορτάζεται πρῶτον εἰς τὴν Ρώμην περὶ τὸ 335 μ. Χ. Πιθανῶς ἡ ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ὡρίσθη τὴν 25ην Δεκεμβρίου διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν συμμετοχήν των εἰς τὴν μεγάλην εἰδωλολατρικὴν ἑορτὴν τοῦ ἡλίου, ποὺ ἑωρτάζετο τὴν ἰδίαν ἡμέραν. Ἀπὸ τὴν Δύσιν ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων (τῆς 25ης Δεκεμβρίου) εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀνατολήν. Συμφώνως μὲ πιθανὴν γνώμην, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ ἀντίθετος γνώμη, ὅτι ἡ ἑορτὴ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἑωρτάσθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει ρητῶς εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁμιλιῶν του, τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν κατὰ τὴν 25ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 386, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔγινε γνωστὴ μόλις πρὸ 10 ἐτῶν. Εἰς ἄλλην ὁμιλίαν του, τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησε τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς μνήμην τοῦ μάρτυρος Φιλογονίου, παρεκβαίνων τοῦ θέματος συνιστᾷ εἰς τοὺς ἀκροατὰς τὴν προσεγγίζουσαν ἑορτὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς δεικνύει πόσον ἐπεθύμει νὰ καταστήσῃ γενικώτερον τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἠσθάνετο ὑπὲρ τῆς νέας ἀκόμη τότε ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. «Ἑορτὴ — λέγει — πλησιάζει, ἡ ἀπὸ ὅλας τὰς ἑορτὰς σεμνοτάτη, τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελέ τις σφάλῃ νὰ τὴν ὀνομάσῃ μητρόπολιν πασῶν τῶν ἑορτῶν. Ποία δὲ εἶναι αὐτή; Ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ ὅλους μὲ μεγάλην προθυμίαν νὰ προσέλθετε, διὰ νὰ ἴδωμεν τὸν Δεσπότην ἡμῶν ἐπὶ φάτνης κείμενον». Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἑορτὴ εἰσήχθη καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς (379) εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας περὶ τὸ 433 εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰσήχθη περὶ τὰ τέλη τῆς 6ης ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Ἐπιφανίων (6ης Ἰανουαρίου), κατὰ τὴν ὁποίαν προηγουμένως ἑωρτάζετο καὶ ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ, ἔμεινεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὡς ἑορτὴ τῆς βαπτίσεως Αὐτοῦ. Οἱ Ἀρμένιοι διετήρησαν μέχρι σήμερον τὴν σύνδεσιν τῶν Χριστουγέννων μὲ τὰ Ἐπιφάνια καὶ τὴν μὲν ἑσπέραν τῆς 5ης Ἰανουαρίου τελοῦν τὴν λειτουργίαν τῶν Χριστουγέννων, τὴν δὲ πρωῒαν τῆς 6ης Ἰανουαρίου τὴν λειτουργίαν τῶν Ἐπιφανίων καὶ τὸν Ἁγιασμόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κάλαντα, ποὺ ψάλλονται σήμερον τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, τῆς Πρωτοχρονιᾶς καὶ τῶν Θεοφανείων, ἔχουν τὴν ρίζαν των εἰς τὰς «Ρωμαϊκὰς καλένδας».

Αὐτὴ εἶναι ἐν ὀλίγοις ἡ ἱστορία τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, τὴν ὁποίαν θὰ ἑορτάσῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁλόκληρος ὁ Χριστιανικὸς κόσμος καὶ θὰ συνταξιδεύσῃ νοερῶς μαζὺ μὲ τοὺς ἐξ Ἀνατολῆς Μάγους διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸ Θεῖον Βρέφος, «ὃς ἐστὶ Χριστὸς Κύριος».

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΔΙΑΣΚΕΨΙΝ

Σύσσωμος ὁ Ὀρθόδοξος Τύπος καὶ μεγίστη μερὶς τοῦ Παγχριστιανικοῦ Τύπου ἐκφράζονται μὲ ἄκραν ἱκανοποίησιν διὰ τὸ μέγα γεγονὸς τῆς Ὀρθοδοξίας, τὴν ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας συνειργάσθησαν ὄχι μόνον ὅλαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ καὶ δώδεκα αἰῶνες ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Παγκοίνως ὁμολογεῖται ὅτι ὀφείλεται βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν ἐμπνευστὴν καὶ πρωτουργὸν τῆς ἰδέας τῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως, τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. κ. Ἀθηναγόραν.

ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ Διάσκεψις αὕτη δὲν εἶναι κάτι τὸ στατικόν, δὲν εἶναι ἁπλῶς εἷς ἱστορικὸς σταθμὸς τῆς Πανορθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἀφετηρία ἐκκινήσεως πρὸς νέας ἐπιδιώξεις, πρώτη τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Πανορθόδοξος Προσύνοδος. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἐργάζεται ἤδη ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Συνοδικὴ Ἐπιτροπή, ὑπὸ τὰς ἐμπνευσμένας κατευθύνσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἤδη ὑπάρχει ὁ ὑπὸ τῆς Διασκέψεως τῆς Ρόδου κατάλογος Θεμάτων τῆς «Μελλούσης Προσυνόδου», ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον τὸ πανορθόδοξον, ἀλλὰ καὶ τὸ Παγχριστιανικόν.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΔΕΛΧΗ (Π.Σ.Ε.)

Ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Νέαν Δελχή, διέρχεται ἐκ τῆς Νέας Ρώμης, Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτὸ μαρτυροῦν αἱ πρόσφατοι ἐκ Φαναρίου διελεύσεις τῶν πλέον σημαινουσῶν προσωπικοτήτων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, μεταβαινουσῶν εἰς New Delhi διὰ τὴν ἐκεῖ Γ΄ Γενικὴν Συνέλευσιν αὐτοῦ, ὅπως εἶναι ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Π.Σ.Ε. Dr. Visser T. Houft, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ὑπηρεσίας Προσφύγων Dr. Volt. Kilpatrick, κ. ἄ. Διέρχονται κυρίως διὰ νὰ ἐκφράσουν τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, διὰ τὴν πολύτιμον στήριξιν, τὴν ὁποίαν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρέχει εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν.

ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΩΝ

Σημαντικωτάτη εἶναι ἡ μεταξὺ τῶν διαφόρων Προτεσταντικῶν Ὁμολογιῶν ἑνωτικὴ κίνησις, ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων συγχρόνων πρωτεργατῶν τῆς ὁποίας εἶναι εἷς λαϊκός, ὁ Δρ. Eugene Blake. Ἡ ἱστορικωτέρα διὰ τὴν παγκόσμιον «Διαμαρτύρησιν» ἡμέρα θὰ εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς ἑνώσεως τῶν Προτεσταντικῶν Ὁμολογιῶν. Διότι δὲν θὰ γίνῃ αὕτη μόνον ἐν Ἀμερικῇ, ἡ ὁποία πρωτοστατεῖ καὶ εἰς τοῦτο, ἀλλὰ θὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχει Προτεσταντισμός. Οἱ ἡγέται του ἔχουν κατανοήσει πλήρως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δι' ἄλλων λέξεων διαλαλεῖ ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου: «Πρὸ τῆς ἑνώσεως, ἡ ἑνότης».

ΠΡΩΤΟΝ Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΣ

Πρὶν ἀπὸ τὴν δογματικὴν ἕνωσιν — εἰς τὴν ὁποίαν παρεμβάλλονται πολλαὶ καὶ σημαντικαὶ δογματικαὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων Προτεσταντικῶν Ὁμολογιῶν — εἶναι πολὺ φυσικὸν καὶ πρόσφορον, νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ μεταξὺ αὐτῶν ἑνότης, ἐν τῷ πεδίῳ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς δράσεως. Ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ποιεῖται ἡ Ἀγγλικανικὴ καὶ ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπελιανὴ Ἐκκλησία, προσκειμένη ἐπ' ἐσχάτων περισσότερον πρὸς τὸ Βατικανόν, παρὰ πρὸς τὸ σῶμα τῶν λοιπῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ ἀνέμενέ τις νὰ ἐπιδείξῃ περισσοτέραν κατανόησιν, προσέγγισιν καὶ συνεργασίαν.

ΥΠΟΤΑΓΗ ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟΝ;

Μετὰ τὴν πρὸ διετίας ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀγγλικανοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἀειμνήστου Joffrey Fisher, εἰς Ρώμην, ὁ Σεβ. Arthur Lihtenberger ἐπεσκέφθη (15 Νοεμβρίου) τὴν Α.Α. τὸν Πάπαν Ρώμης Ἰωάννην ΚΓ΄ καὶ «συνωμίλησε περὶ τῆς Χριστιανικῆς ἑνότητος». Ἀσφαλῶς δὲν θὰ διαφεύγῃ τῆς προσοχῆς τῶν Ἐπισκοπελιανῶν Ἡγετῶν, ὅτι οἱαδήποτε «ἑνότης» διὰ τὸ Βατικανὸν σημαίνει ὑποταγήν. Ταυτοχρόνως μὲ τὴν ὡς ἄνω ἐπίσκεψιν, ὁ Ἀγγλικανὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Σκωττίας ἀνεκοίνωσεν, ὅτι οὐδεμία παραχώρησις πρὸς τὸ Βατικανὸν θὰ γίνῃ, οὔτε θὰ ἀναγνωρισθῇ.

Η «ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ» ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ὅσον πλησιάζει ὁ — ἀκριβῶς ἀπροσδιόριστος — χρόνος τῆς συγκλήσεως τῆς «Οἰκουμενικῆς» συνόδου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τόσον καθίσταται φανερώτερον, ὅτι καὶ αὕτη δὲν θὰ διαφέρῃ κατ' οὐσίαν τῶν λοιπῶν Συνόδων τοῦ Βατικανοῦ. Οἱ ὑπεύθυνοι Καρδινάλιοι δηλώνουν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὅτι καὶ Ὀρθόδοξοι Παρατηρηταὶ θὰ εἶναι «εὐπρόσδεκτοι», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅπως πρὸ μηνῶν ἐτονίσαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι καὶ οἱ Προτεστάνται δὲν πρόκειται νὰ προσκληθοῦν οὔτε ὡς Παρατηρηταί.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΤΥΠΟΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΙΝ

"Οταν τὰ εἴδωλα ἀποδειχθοῦν βαναυσουργήματα καὶ κρημνισθοῦν, δὲν ἔχουν καμμίαν πλέον θέσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ρίπτονται εἰς τὴν περιφρόνησιν. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὸν διαβόητον Στάλιν. Πόσα καὶ πόσα ἐγκώμια δὲν τοῦ ἔψαλαν οἱ κομμουνισταὶ ὅλου τοῦ κόσμου! Ἀπὸ τὸν πλέον μορφωμένον ἕως τὸν πλέον ἀγράμματον μεροκαματάρην τοῦ ἔκαιαν τὸ θυμίαμα τῶν ἐπαίνων καὶ τῆς δόξης. Καὶ αἴφνης, ἀμέσως μετὰ τὸν ὕποπτον θάνατόν του . . . ἀνεκάλυψαν ὅτι ἦτο αἱμοσταγής, κακοῦργος, προδότης τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ μέγας ἀρχομανής. Τὰ ἀγάλματά του ἐκρημνίσθησαν, αἱ εἰκόνες καὶ αἱ φωτογραφίαι του ἐξεβλήθησαν ἀπὸ παντοῦ καὶ τὸ ταριχευμένον πτῶμα του ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὸ μαυσωλεῖον τῆς Ἐρυθρᾶς Πλατείας. Τρομακτικὴ περιφρόνησις! Τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι σπάνιον εἰς τὸν κομμουνιστικὸν κόσμον. Πόσοι καὶ πόσοι ἐπιφανεῖς κομμουνισταὶ δὲν ἐχαρακτηρίσθησαν ἐξ ὑστέρου ὡς προδόται, κακοῦργοι κ.λ.π. Ἀλυσίδα τὰ ὀνόματα: Τρόσκυ, Τσιτερίν, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Ζούκωφ, Μολότωφ . . . Ἔτσι ἀμείβει ὁ Μπολσεβικισμὸς πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἥρωάς του: τοὺς ἀπονέμει τὸν τίτλον τοῦ . . . προδότου καὶ τοὺς ρίπτει εἰς τὴν χειροτέραν περιφρόνησιν.

«ΖΩΗ»

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΔΕΛΧΙ

Ὁ Τύπος ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου ἀσχολεῖται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας περὶ τὴν Γ' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἥτις ἀπὸ τῆς 18ης Νοεμβρίου μέχρι τῆς 6ης Δεκεμβρίου 1961 θὰ συνέλθῃ ἐν Νέῳ Δελχὶ τῶν Ἰνδιῶν. Κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς Ὁλομελείας, τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως θὰ ἐξετασθοῦν τὸ κύριον θέμα «Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ τὰ τρία βοηθητικὰ θέματα: 1) Ἑνότης, 2) Μαρτυρία καὶ 3) Διακονία.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς ἡ ἀνθρωπότης ἀπειλεῖται νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ σκότος τῆς ἀνυπαρξίας διὰ τῆς φρικτῆς δυνάμεως τοῦ πυρηνικοῦ πολέμου, τὸ μήνυμα, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, εἶναι ἐξόχως παρήγορον καὶ ἐλπιδοφόρον.

Πρὸ πάντων αἱ πολυμελεῖς ὀρθόδοξοι ἀντιπροσωπεῖαι θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διακηρύξουν, ὅτι κατ' ἐξοχὴν ἡ Ὀρθόδοξος Παράδοσις βοηθεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετέχουν τῆς μυστικῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ λειτουργικῇ ζωῇ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ὁ ὀρθόδοξος πιστὸς ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὸ πλήρωμα τοῦ θείου φωτός. "Οθεν ἂς καταβάλουν πᾶσαν προσπάθειαν, ὥστε ἀπολύτως ἡνωμέναι νὰ μεταδώσουν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐγλωττότερον τὴν χαροποιὸν μαρτυρίαν των.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΑΝΑΤΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΥΣΙΝ...

Σημεῖον ἀντιλεγόμενον εἶναι εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ νέον βιβλίον τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ καθηγητοῦ τῆς Τυβίγγης Hans Küng μὲ τὸν τίτλον «Σύνοδος καὶ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ἑνότητα». Ὁ συγγραφεὺς ἐν ὄψει τῆς προπαρασκευαζομένης γενικῆς συνόδου τῆς Ρώμης προτείνει ριζικὰ μέτρα διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι ἡ ἀποκέντρωσις τῆς ἐξουσίας τοῦ Βατικανοῦ, ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ — ὁ ὁποῖος ὑποτιμᾶται κάτω ἀπὸ τὴν παντοκρατορίαν τοῦ Πάπα —, ἡ τέλεσις τῆς Λειτουργίας εἰς τὰς ἐπιτοπίους γλώσσας, τὸ θέμα τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν καὶ δὴ τῶν διακόνων, ἡ ἀξιοποίησις τῶν λαϊκῶν, ἡ ἀνακαίνισις τῆς βιβλικῆς μελέτης.

Τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ἐκυκλοφόρησε μὲ τὴν ἄδειαν δύο καρδιναλίων, μετεφράσθη ἀμέσως εἰς τὴν γαλλικήν, Γάλλος δὲ κληρικὸς καὶ καθηγητὴς τὸ σχολιάζει ὡς ἑξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Ἐκκλησία ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, ἔχει ἀδιάκοπον ἀνάγκην ἀνανεώσεως. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀνανέωσιν καλοῦνται ὅλα τὰ μέλη της νὰ λαμβάνουν μέρος. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ πονοῦν δι' ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὴν συγκεκριμένην ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ὡς σκλήρυνσις, διαστροφή, ἔλλειψις προσαρμογῆς, ἀκινησία. Καὶ αὐτὸς ὁ πόνος νὰ ἐξαγνίζεται μέσα εἰς τὴν προσευχήν. Ἀκόμη ὀφείλουν οἱ πιστοὶ νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον τῆς ἀνανεώσεως».

Δόξα τῷ Θεῷ, διότι ἕνα τέτοιο γλυκοχάραμα ἔρχεται ἀπὸ τὴν Δύσιν.

«ΖΩΗ»

«ΣΥΓΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΙΣ»

Εἰς θρησκευτικὴν ἐφημερίδα δημοσιεύεται εἰς συνεχείας ἄρθρον τοῦ διασήμου Ρώσσου καθηγητοῦ π. Ἰωάννου Μάγεντορφ μὲ τὸν τίτλον «Τί εἶναι Ἐκκλησία;» καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀντιγράφομεν:

«Τὸ παράδειγμα τῶν πρώτων Χριστιανῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ μᾶς δείχνει σαφῶς ὅτι προορισμὸς τοῦ Εὐαγγελίου δὲν εἶναι — ὅπως συχνὰ νομίζομεν — νὰ «λύσῃ» τὰ ποικίλα προβλήματα ποὺ θέτει κάθε στιγμὴν ἡ κοινωνία τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου . . . Προτοῦ ἀναζητήσωμεν τὴν «χριστιανικὴν λύσιν» τοῦ κοινωνικοῦ ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου ἀνθρωπίνου προβλήματος, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ πιστεύσωμεν — μὲ ὅλην

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔ. ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΜΕ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ. ΒΟΜΒΩΝ ΜΕΓΑΤΟΝΝΩΝ

Δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητος καὶ ἀσχολίαστος μία ἀκόμη πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡραία χειρονομία τῶν Σεβασμιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἀρχιερέων τῶν ἔνδεκα ἐν Βορείῳ Ἀμερικῇ ὑπευθύνων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαιοδοσιῶν.

Κατόπιν κοινῆς συσκέψεως τῶν οἰκείων Ἀρχιερέων τὴν 1ην Νοεμβρίου 1961 ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου, ἐστάλη, μέσῳ τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι Ρωσσικῆς Πρεσβείας, τηλεγράφημα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως κ. Ν. Κροῦστσεφ, διότι τόσον προκλητικῶς εἰς σχετικὰ πειράματα χρησιμοποιεῖται, εἰς παραμονὰς εἰρηνικῶν συζητήσεων καὶ συσκέψεων, ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ἡ λεγομένη βόμβα τῶν 50 μεγατόννων! Συνάμα διὰ τοῦ αὐτοῦ τηλεγραφήματος ὑπεβλήθη ἡ παράκλησις ὅπως, διὰ τὸ καλὸν τοῦ Ρωσσικοῦ Λαοῦ καὶ γενικώτερον τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, τόσον τῆς παρούσης ὅσον καὶ τῆς μελλούσης νὰ γεννηθῇ, σταματήσῃ τὸ κακὸν αὐτό, τὸ ὁποῖον τείνει νὰ ἐξέλθῃ παντὸς λογικοῦ ὁρίου.

Τὸ σχετικὸν τηλεγράφημα ἐστάλη ἐν ὀνόματι ὅλων τῶν Χριστιανῶν Ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν Βορείῳ Ἀμερικῇ Ρώσσων τοιούτων. Καὶ αὐτὸ εἶναι μία ἀκόμη πρᾶξις τιμῆς διὰ τοὺς ἐνταῦθα Ὀρθοδόξους Ἀρχιερεῖς, λόγῳ τοῦ θάρρους μὲ τὸ ὁποῖον ἀπηυθύνθησαν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους, ὡς ἐνδεικνύει ἡ σχετικὴ φρασεολογία τοῦ τηλεγραφήματος. Ὑπενθυμίζει τὰς παλαιὰς ἡμέρας τῶν Χρυσοστόμων καὶ τῶν Βασιλείων καὶ τὰς συγχρόνους ἡμέρας τῶν Αἰμιλιανῶν καὶ τῶν Χρυσοστόμων καὶ ἄλλων οἱ ὁποῖοι μὲ τόλμην ἀπαράμιλλον ὡμίλουν πρὸς πολιτικοὺς ἀρχηγούς, οἱ ὁποῖοι ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν γραμμὴν εἰς βάρος ἑαυτῶν καὶ τῶν λαῶν των.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ λόγον ἐπὶ τῶν μεγάλων κοινωνικῶν προβλημάτων τῆς σήμερον. Καὶ εἶναι μεγάλο ὁμολογουμένως πρόβλημα ἡ φροντὶς τῆς διακρατήσεως τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν λαῶν. Διότι αἱ πυραυλικαὶ τολμηρότητες καὶ αἱ «μεγατοννικαὶ» βόμβαι τείνουν εἰς τὸ νὰ κάμουν νὰ ἐμφωλεύσῃ ὁ φόβος καὶ ἡ ἀνησυχία εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ μεταβληθοῦν οὗτοι εἰς ἁπλοῦν ἀνθρώπινον ὑλικόν.

Ἐπὶ τῶν ζητημάτων ἀνακουφίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἐξασκήσεως τῆς Ἠθικῆς πρέπει νὰ ἀκούωμεν τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως ὑπέδειξε καὶ Αὐτὸς ὁ Κύριος ὅταν ἔλεγε: «Εἰπὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ» (Ματθ. 18, 17). Τὰ ζητήματα αὐτὰ τῶν βομβῶν καὶ τῶν «μεγατόννων» ἐπηρεάζουν πολὺ τὴν Ἠθικήν. Βαρύνουν μεγάλως ἐπὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐνταῦθα ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν, μετὰ ταῦτα.

Οἱ κίνδυνοι, παρὰ πᾶσαν ἄλλην προηγουμένην ἐποχήν, σήμερον ἀπειλοῦν ἀφαντάστως νὰ καταστρέψουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ Ἔθνη. Ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀσκεψία ἑνοῦνται νὰ ἀνατρέψουν ὄχι μόνον τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀλλὰ καὶ τὴν Κοινωνίαν ὅλην. Ὁμὰς νεαρῶν ἐπιστημόνων κηρύττει τὴν ἀθεΐαν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀπιστίας ὁ Ἠθικὸς Νόμος τείνει νὰ χάσῃ τὴν δύναμίν του ἐπὶ τῆς διανοίας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν.

Δι' ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἦτο πολὺ χαρακτηριστικὴ καὶ ἐνθαρρυντικὴ ἡ διαμαρτυρία τῶν Ὀρθοδόξων Ἀρχιερέων καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ σχετικοῦ τηλεγραφήματος πρὸς τοὺς ἐν Ρωσσίᾳ πολιτικοὺς ἡγέτας. Καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν χειρονομίαν αὐτὴν διὰ νὰ σημειωθῇ δεόντως καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἰς τὰς σθεναρὰς σελίδας τῆς συγχρόνου Ἱστορίας τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως.

«ΕΛ. ΤΥΠΟΣ»

τὴν σημασίαν τῆς λέξεως — τὸ «Εὐαγγέλιον» . . . καὶ νὰ δεχθῶμεν τὴν «χάριν», ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ Θεὸς ἐν τῷ Χριστῷ . . . Τὰ μεγαλύτερα καὶ θλιβερώτερα δράματα τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας ὀφείλονται εἰς συγχύσεις καὶ παρεξηγήσεις, ποὺ ἐπεκράτησαν . . . ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεσαίωνος, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἠθέλησε νὰ ἐκχριστιανίσῃ καὶ ἐξαγιάσῃ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, προτοῦ ἐκχριστιανίσῃ καὶ ἁγιάσῃ ὅλα τὰ μέλη της».

Οἱ λόγοι τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ δὲν χρειάζονται σχόλια. Μόνον νὰ εὐχηθῶμεν ἐκ ψυχῆς νὰ τοὺς μελετήσουν, τοὺς ἐννοήσουν καὶ τοὺς ἀποδεχθοῦν, ὅσοι ἐφαντάσθησαν μὲ τὰς «συγχύσεις καὶ παρεξηγήσεις των», ὅτι θὰ δημιουργήσουν νέαν ἐποχὴν καὶ νέον πολιτισμὸν χωρὶς τὴν ὁλόψυχον πίστιν καὶ τὴν «χάριν» ποὺ παρέχει ὁ Χριστός, ἀλλά, μὲ τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐν πολλοῖς μὲ τὴν συνοδοιπορίαν μὲ τὸν κόσμον.

«ΣΩΤΗΡ»

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΘ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΕΙΣ Ν. ΚΟΣΜΟΝ

Τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. — Τὰ αἰωνόβια δικαιώματά του ἐπὶ τῶν Σεπτῶν Προσκυνημάτων. — Οἱ ἀγῶνες τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. — Οἱ σημερινοὶ κίνδυνοι. — Τὸ ἱερὸν καθῆκον τῆς Ὁμογενείας.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ, Δ.Ο.Θ.

Γ΄. (τελευταῖον)

Ἡ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνοικοδόμησις τοῦ θόλου τοῦ Ναοῦ τοῦ Καθολικοῦ, καταπεσόντος τῷ 1927 ἐκ σεισμοῦ, ἐπεσφράγισε τὰ δικαιώματα ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἡ Τουρκικὴ κυριαρχία ἐσυνεχίσθη μέχρι τοῦ 1917. Παρ' ὅλας ὅμως τὰς ἀναφυείσας ἀνωμαλίας, τὰς ποικιλωνύμους προπαγάνδας Λατίνων, Ἀρμενίων καὶ λοιπῶν, εἰς τὰς ὁποίας προσετέθη καὶ ἡ Ρωσσική, τὰ δικαιώματά μας ἐτηρήθησαν ἀκέραια, πλὴν μὲ θυσίας ἀπεριγράπτους. Τῷ 1917 οἱ Ἄγγλοι καταλαμβάνουν τὴν Ἱερουσαλήμ, οἱ δὲ Τοῦρκοι ἀποχωροῦντες ἀπάγουν τὸν Πατριάρχην Δαμιανὸν μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς Δαμασκόν, ὁπόθεν ἐπανέρχονται τῷ 1918 εἰς Ἱεροσόλυμα (Νοέμβριος 17). Μεταξὺ τῶν ἀπαχθέντων ἦτο καὶ ὁ σήμερον κοσμῶν τὸν Θρόνον Πατριάρχης κ. κ. Βενέδικτος. Ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς τὸ Πατριαρχεῖον ὑπέστη τόσα δεινά, ὅσα δὲν ὑπέστη ἐπὶ τῶν Ἀράβων, Μαμελούκων, τῶν Σταυροφόρων καὶ τῶν Τούρκων.

Διότι οἱ Ἄγγλοι διὰ τοῦ Διοικητοῦ Παλαιστίνης Μπέρτραντ ἀφήρεσαν τὸ ὄνομα «GREEK» ἀπὸ τὸν τίτλον «GREEK ORTHODOX PATRIARCHATE» καὶ ἔμεινε μόνον ὁ τίτλος «ORTHODOX PATRIARCHATE». Διήγειρον τὸν ἐθνικὸν φανατισμὸν τῶν Ἀράβων θέλοντες νὰ πείσουν αὐτοὺς ὅτι εἰς αὐτοὺς ἀνήκουν τὰ Πάνσεπτα Προσκυνήματα, τοὺς δὲ Ἕλληνας ὅτι εἶναι . . . Ἄραβες ἐξελληνισθέντες. Σύνταγμα Διοικήσεως καὶ Κανονισμοὶ ἀνιστόρητοι συνετάχθησαν ἐπὶ Μπέρτραντ διὰ τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἀφαιροῦντες ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Ἀγγλικὴ Διοίκησις κατέσχε καὶ ἐπώλησε τὰ κτήματα τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος διὰ νὰ πληρωθοῦν χρέη.

Ἀλλ' ἡ γεραρὰ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης καὶ τὰς ἀντιξοότητας ταύτας ἐπιτυχῶς ἀντέκρουσε καὶ ἀνέτρεψε τὰ ἀνθελληνικὰ σχέδια τοῦ Μπέρτραντ.

Ὁ Πάνσεπτος Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως τῷ 1927, λόγῳ μεγάλου σεισμοῦ, ἔπαθε σοβαρὰς ζημίας καὶ ἠπείλησε πτῶσιν. Εἶναι ἐζωσμένος διὰ σιδηρῶν δοκῶν. Ἀπὸ τοῦ 1937 μέχρι σήμερον διεξάγονται ἀγῶνες πῶς θὰ ἀναστηλωθῇ ὁ Ναός, χωρὶς τὸ χάσιμον τῶν δικαιωμάτων μας ἐπ' αὐτοῦ, ὅστις εἶναι τὸ κέντρον τῶν προσκυνημάτων. Μετὰ 34 ἐτῶν ἀγῶνας ἐπετεύχθη ἐπὶ Πατριάρχου τοῦ Μακαριωτάτου κ. κ. Βενεδίκτου Α΄. συμφωνία μετὰ τῶν Λατίνων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τὴν εὐμενῆ συγκατάθεσιν τῆς Ἰορδανικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία διάκειται εὐμενῶς πρὸς τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. Σύμφωνα μὲ τὴν συμφωνίαν ταύτην, ἡ ἀναστήλωσις θὰ γίνῃ χωρὶς ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης νὰ χάσῃ οὔτε τὸ ἐλάχιστον μέρος τῶν αἰωνοβίων δικαιωμάτων της.

Ἴσως θὰ ἀπορήσῃ τις πῶς εὑρέθησαν ἔχοντες δικαιώματα ἐπὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ οἱ Ἀρμένιοι, οἱ ὁποῖοι οὔτε Σταυροφόρους ἔστειλαν νὰ κατακτήσουν τοὺς Ἁγίους Τόπους, οὔτε Εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις εἶχον μὲ τὸ μέρος των. Πῶς λοιπὸν διεισέδυσαν καὶ παρεισέφρησαν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ κτίσματα; Ἁπλούστατα διὰ τοῦ πλούτου τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὁμοφύλων των Ἀρμενίων, διὰ τῶν ὁποίων τὸ χρῆμα ἀφειδῶς εἰσέρρεεν εἰς τὰ Ταμεῖα τῶν Βεζυρῶν καὶ τῶν Σουλτάνων!

Καὶ ὄχι μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ τώρα ὑπάρχουν πλούσιοι Ἀρμένιοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι διατεθειμένοι νὰ δαπανήσουν ὅσα χρήματα ἀπαιτηθοῦν, πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἀνόμως κτηθέντων δικαιωμάτων των.

Ἀλλ' ἂς κάμωμεν μίαν σύντομον καὶ ἁδρὰν ἀνασκόπησιν τῶν σημερινῶν κινδύνων τῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων μας ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων:

Οἱ Λατῖνοι (Ρωμαιοκαθολικοὶ) εἶχον ἱδρύσει πολυπληθεῖς ἀποστολάς, ἐκπαιδευτικά, κοινωνικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, διὰ νὰ προσελκύσουν τὸ Ἀραβικὸν στοιχεῖον. Διαθέτουν ἑκατομμύρια λιρῶν κατ' ἔτος πρὸς ἐπέκτασιν τῶν «δικαιωμάτων» των. Συνέδρια ποικιλώνυμα λαμβάνουν χώραν κατ' ἔτος ἐν Παλαιστίνῃ. Εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἀναλάβουν καὶ ὁλοκλήρους τὰς δαπάνας τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀρκεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχουν.

Οἱ Ἀρμένιοι, παρ' ὅλον ὅτι οὔτε κράτος ἔχουν, οὔτε τὴν ὑποστήριξιν δυνάμεώς τινος, ἔχουν ὅμως πολυπληθῆ ἱδρύματα καὶ αὐτοὶ θὰ ἐθεώρουν μοναδικὴν εὐκαιρίαν ἂν τοῖς ἐδίδετο ἡ ἄδεια ἀναστηλώσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Οἱ Ρῶσσοι προχωροῦν πολὺ πέραν τούτου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς πολυπληθεῖς ἀποστολάς, τὰς ὁποίας ἐνισχύουν ἀφειδῶς διὰ κομμουνιστικῶν χρημάτων, ἐκτὸς τῆς παντοίας προπαγάνδας, τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1850 ὁ Ρῶσσος Μοναχὸς Πορφύριος Οὐσπένσκη διὰ τῆς ὑποθάλψεως τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ τῶν Ἀράβων, θέτουν εἰς εὐρυτέραν κλίμακα σήμερον μίαν ἄλλην ἰσχυροτέραν δύναμιν, τὸ χρῆμα. Προσφέρουν ἀφειδῶς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὅσα δήποτε χρήματα χρειάζονται διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τοῦ Μοναστηρίου καὶ τοῦ Πατριαρχείου καὶ διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων αὐτοῦ.

Τὰ μέσα ταῦτα ἐδοκίμασαν καὶ ἐπέτυχον, δυστυχῶς,

τῶν καταχθονίων σκοπῶν των εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας καὶ Ἀλεξανδρείας.

Ἀλλ' ὁ περικλεὴς Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. κ. Βενέδικτος ὑψώνει τὸ ἀνάστημα Αὐτοῦ μετὰ τῆς γεραρᾶς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀπορρίπτει κάθε πρότασιν περὶ Ρωσσικῆς βοηθείας.

Ἀλλ' ἡ βοήθεια εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, καὶ διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν αἰωνοβίων δικαιωμάτων μας. Βεβαίως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις βοηθεῖ καὶ θὰ βοηθήσῃ ἔτι μᾶλλον τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων διὰ τῶν εἰσφορῶν τοῦ εὐλαβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Τὰ ἔργα ἀναστηλώσεως τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἀνοικοδομήσεως Πατριαρχείου καὶ Μοναστηρίου καὶ αἱ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμεναι δαπάναι εἶναι τεράστιαι. Οἱ Ἕλληνες τοῦ Ἐξωτερικοῦ οὐδέποτε ἠρνήθησαν τὴν συνδρομήν των ἀλλ' ἀπεναντίας προέβαινον πάντοτε εἰς μεγάλας καὶ γενναίας δωρεάς, εἴτε ἐν Ρωσσίᾳ καὶ Ρουμανίᾳ εὑρισκόμενοι, εἴτε ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς προθύμως ἀντεπεκρίθη πάντοτε εἰς πᾶσαν ἔκκλησιν τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων γενομένην διὰ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ 1950 ἀποστέλλει κατ' ἔτος 10,000 δολλάρια πρὸς τὸ Σεπτὸν Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. Ἡ προσφορὰ αὐτὴ εἶναι ἐλαχίστη ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τεραστίας καὶ ἐπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Πατριαρχείου, αἱ ὁποῖαι ἀνέρχονται εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων δολλαρίων.

Ἤδη, σεπτῇ ἐγκρίσει τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου, εὐλογίᾳ τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου, συνεστήθη ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία μεριμνᾷ διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Καθῆκον ἡμῶν εἶναι νὰ συντελέσωμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις καὶ μὲ τὴν προσωπικήν μας προσφορὰν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐράνου τούτου. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς, συνεχίζων μακραίωνα παράδοσιν τοῦ ἀποδήμου ἐν γένει Ἑλληνισμοῦ, τυχὼν δὲ παρὰ τῆς Θείας Προνοίας τοσούτων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, θὰ φιλοτιμηθῇ νὰ φανῇ ἀντάξιος συνεχιστὴς τῆς ἱερᾶς παραδόσεως τοῦ γένους ὅπως βοηθῇ πάντοτε τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.

Δὲν θὰ ἀφήσωμεν νὰ καταρρεύσῃ ὁ Πανίερος Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως. Δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ μένῃ περισσότερον χρόνον δέσμιος τῶν Ἀγγλικῶν σιδηροδοκῶν. Δὲν θὰ ἀφήσωμεν νὰ σβύσουν αἱ ἱεραὶ κανδῆλαι, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ αἰῶνας ἐκράτησαν ἄσβεστον τὸ φῶς τῆς Ὀρθοδοξίας. Δὲν θὰ ἐγκαταλείψωμεν τοὺς ἐλαχίστους Ἑλληνορθοδόξους, ποὺ ἔμειναν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους διεξάγοντες ἀγῶνα ἐπιβιώσεως. Δὲν θὰ προδώσωμεν τὴν παλαίφατον Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα ἀγωνιζομένην ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἐπὶ αἰῶνας διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν Ἑλληνορθοδόξων δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν Πανσέπτων Προσκυνημάτων. Δὲν θὰ πωλήσωμεν ἀντὶ πινακίου φακῆς τὰ πρωτοτόκια δικαιώματά μας ἐπ' αὐτῶν. Δὲν θὰ κηλιδώσωμεν τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους.

Ἀλλὰ θὰ ἀκούσωμεν τὴν ἐντολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας, τὴν ἔκκλησιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, τὴν προτροπὴν τοῦ Ἐθνάρχου μας Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, τὴν φωνὴν τῆς Ἱστορίας, θὰ ἀκούσωμεν προσέτι τὴν ἀγωνιώδη ἔκκλησιν τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, θὰ ἀκούσωμεν τὴν βοὴν τῶν κατ' αὐτῆς ἐπερχομένων κινδύνων, τοὺς ἀλαλαγμοὺς τῶν ἐπερχομένων καὶ τὰς δελεαστικὰς προτάσεις τῶν ὑπούλων «προστατῶν», τῶν ἐποφθαλμιώντων τὰ ἱερὰ δικαιώματά μας, θὰ ἀκούσωμεν ἐπὶ πᾶσι τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς μας, τῆς Ἑλληνορθοδόξου Χριστιανικῆς συνειδήσεώς μας, ἡ ὁποία μᾶς λέγει: «Οἱ Ἅγιοι αὐτοὶ Τόποι τοὺς ὁποίους ἡγίασεν ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου μὲ τὴν ὑπερφυᾶ γέννησίν Του, τὴν Θείαν διδασκαλίαν Του, τὰ θαύματα, τὰ Τίμια Πάθη, τὸν Σταυρικὸν θάνατον, τὴν Ζωηφόρον Ἀνάστασιν καὶ τὴν Θείαν Ἀνάληψιν Αὐτοῦ, τὰ Πάνσεπτα αὐτὰ Σκηνώματα καὶ προσκυνήματα, τὰ ὁποῖα ἀνήγειραν Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες, περιεφρούρησαν ἐπὶ αἰῶνας Ἕλληνες Πατριάρχαι καὶ Μοναχοί, διετήρησε καὶ ἀνήγειρε δαπάναις αὐτοῦ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, εἶναι παρακαταθήκη ἱερὰ καὶ τιμαλφής, τὴν ὁποίαν πρόγονοί μας ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἡμᾶς. Ἔχομεν ἱερὸν καθῆκον νὰ φανῶμεν ἄξιοι θεματοφύλακες ἀλλὰ καὶ κυρίαρχοι τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης, νὰ ἀνταποκριθῶμεν προθύμως εἰς τὴν ἔκκλησιν τῶν πνευματικῶν ἡγετῶν μας καὶ νὰ συμμετάσχωμεν γενναιοδώρως εἰς τὸν ἔρανον ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου. Καὶ νὰ πράξωμεν τοῦτο προθύμως, γενναιοφρόνως καὶ ταχέως. Πρὶν μᾶς προλάβουν ἄλλοι. Καὶ πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά.

Η ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ σελίδος 357)

Θεοῦ, εἰς ἀγάπην καὶ εἰρήνην. Ἐνῷ ἔχομεν κατακτήσει τὸ διάστημα καὶ κυριεύσει τὸ σύμπαν, δὲν ἔχομεν κατακτήσει τὸν γήϊνον ἑαυτόν μας. Ἐνῷ ἐκρηγνύομεν ἀτομικὰς βόμβας, δὲν ἔχομεν διασπάσει τὰς ἁλύσεις τοῦ μίσους, τῶν φυλετικῶν καὶ ἐθνικῶν διακρίσεων, τῶν ταξικῶν ἀγώνων καὶ κοινωνικῶν ἀνταγωνισμῶν.

Δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν ὁ ἑορτασμὸς τῶν Χριστουγέννων ἐκτὸς ἐὰν ἀναγνωρίζομεν τὸ βαθύτερον περιεχόμενον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως. Εἶναι περιττὸν νὰ ἑορτάζωμεν τὰ Χριστούγεννα ἀπὸ ἐθιμοτυπίαν καὶ στεῖραν παράδοσιν. Θὰ πρέπει ὅθεν ὁ ἑορτασμὸς τῶν Χριστουγέννων νὰ γίνῃ ἔμπνευσις καὶ ἀπαρχή, τόσον δι' ἡμᾶς ὡς μεμονωμένα ἄτομα, ὅσον καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐξ Αὐτοῦ ἀπορρεούσης εἰρήνης καὶ ἀγάπης.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

Ὑπὸ Πανιερ. Μητροπολίτου Ἐλαίας κ. κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ

Δ΄.

Καὶ ἰδοὺ ἐνώπιον αὐτῶν τὸ ἐρώτημα, «Τί ἐστὶν ἄνθρωπος;» Συνοχὴ ὁρμῶν καὶ ὀρέξεων, ἀπαντοῦν. Καὶ ποῦ ἔγκειται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ζώου; Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μπηχαβιορισμοῦ καὶ τοῦ Φροϋδισμοῦ θεωροῦν τὸν ἄνθρωπον ὡς ἕνα σύστημα μηχανικὸν μὲ ὁρμὰς καὶ κλίσεις χωρὶς δύναμιν ἐλευθέρας καὶ προσωπικῆς κατευθύνσεως αὐτῶν. Εὐτυχῶς ποὺ αἱ θεωρίαι αὐταὶ ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ πράξει ἀνίκανοι νὰ ἑρμηνεύσουν τὰ δεδομένα τῆς πραγματικότητος, τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζουν οἱ ἐργάται τῆς κλινικῆς ψυχολογίας. Πῶς οὗτοι θὰ βοηθήσουν τὸν ἄνθρωπον χωρὶς νὰ ἀναγνωρίσουν ὅτι ὑπάρχει εἰς αὐτὸν κατευθύνουσα βούλησις καὶ παράγων ποὺ διοργανώνει τὴν προσωπικότητα καὶ ζητεῖ νὰ διατηρήσῃ τὴν ταυτότητα καὶ νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν τὴν ἐλευθερίαν; Καὶ ὁ παράγων αὐτὸς δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ αὐτὸ ποὺ ἐξονομάζει ὁ Χριστὸς ψυχήν. Καὶ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; (Ματθ. 16, 26).

Ἀντιλαμβανόμεθα, καὶ ἀποδεικνύει τοῦτο ἡ ἠθικὴ ἀξιολογία μας, ὅτι δὲν ὑπάρχει «ἀντάλλαγμα» τῆς ψυχῆς. Καὶ τὸ θέμα τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετασθῇ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ κεχωρισμένον ἀπὸ τὸν παράγοντα ποὺ λέγεται ψυχὴ καὶ ἀπὸ τὸν ἕτερον παράγοντα ποὺ εἶναι ὁ Θεός. Εἰς τοῦτο ἡ συμβολὴ τοῦ Δανοῦ Θεολόγου Kirkegaard εἶνα πράγματι πολύτιμος καὶ παραμένει κλασσικὴ ἡ ἀνάλυσις τοῦ γεγονότος τῆς ἀγωνίας μας ὡς προβλήματος τὸ ὁποῖον δὲν λύεται ἐὰν αἱ ἔνοχοι ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν τῆς προσωπικότητος δὲν ἐξετασθοῦν ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ ἐλευθέρωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς ἀγωνίας δὲν ἐννοεῖται εἰ μὴ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀφέσεως.

Ἐὰν λοιπὸν ὁ ὁρισμὸς ποὺ δίδουν μερικοὶ ψυχολόγοι διὰ τὸν ἄνθρωπον μείνῃ ὡς τὸν θέλουν, συνοχὴ ὁρμῶν καὶ ὀρέξεων, τότε κατὰ τί διαφέρει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἄλογον ζῶον; Ἐδῶ οἱ ψυχολόγοι ἀντιμετωπίζουν μεγίστην δυσκολίαν. Διότι ὁ Χριστὸς δύναται νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ἐρώτημα. Καὶ ἡ ἀπάντησίς Του ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν θέσιν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ εἰκὼν καὶ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τῆς δημιουργίας ἡ κορωνίς. Τὰ πάντα δι' αὐτὸν γίνονται. Δι' αὐτὸν καὶ εἰς αὐτὸν ὡμίλησε καὶ ὁμιλεῖ ὁ Θεός. Δι' αὐτὸν εἰσέρχεται ὁ Θεὸς μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἱστορίας καὶ γίνεται ἄνθρωπος. Δι' αὐτὸν διδάσκει καὶ σταυρώνεται. Δι' αὐτὸν ἀνίσταται καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὴν φθορὰν ἀνάγει εἰς τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν μακαριότητα. Καὶ ποία ἐκ τῶν δύο ἀπαντήσεων ἱκανοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον; Ἐκείνη ποὺ τὸν τοποθετεῖ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἁπλοῦ ζώου τὸ ὁποῖον κατατρύχουν ὁρμαὶ καὶ νευρώσεις καὶ εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ γεγονότα καὶ τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν πλουσίαν ἐμπειρίαν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς; Καὶ ἡ ἄλλη ἀπάντησις ἡ ὁποία ἀναγνωρίζει τὸν ἄνθρωπον ὡς κυβερνήτην τοῦ προορισμοῦ του, ὡς κύριον τῆς κτίσεως, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι πληρεστέρα πρὸς τὰ γεγονότα τῆς ἱκανότητος τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν μάθησιν, εἰς τὴν κατάκτησιν, εἰς τὴν νίκην τοῦ περιβάλλοντος, εἰς τὴν ἐνατένισιν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀνωτερότητος;

Ἀλλ' εἰς τὰ θέματα ταῦτα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ Θεολόγοι. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ Χριστὸς ἐπισκεπτόμενος ἕνα σύγχρονον Πανεπιστήμιον νὰ μὴ συνομιλήσῃ μὲ τοὺς Θεολόγους. Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ προσπαθοῦν νὰ Τὸν ἑρμηνεύσουν. Αὐτοὶ διδάσκουν τὸ βιβλίον Του καὶ σχολιάζουν τὴν ἱστορίαν Του. Αὐτοί, δύναται νὰ εἴπῃ τις, Τὸν ἐκπροσωποῦν εἰς κάθε Πανεπιστήμιον.

Τί θὰ ἐρωτήσῃ τοὺς Θεολόγους ὁ Χριστός; Ἐπειδὴ τὸ θέμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὸν Χριστὸν εἶναι μακρὰν τῆς σωτηρίας διὰ τοῦτο ἡ ἐρώτησις τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Θεολόγους θὰ ἦτο ἡ παλαιὰ τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς συγχρόνους του: «Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ;»

Δὲν εἶναι ἀπίθανον μερικοὶ Θεολόγοι νὰ ἐπαναλάβουν εἰς ἀπάντησιν τὰς θεωρίας ἐκείνων ποὺ συγκαταλέγουν τὸν Χριστὸν μεταξὺ τῶν ἰδεολόγων καὶ εὐγενῶν καὶ ὡραίων ψυχῶν ποὺ ἠγάπησαν τὴν μυστικοπάθειαν καὶ τὴν ἀόριστον ἰδεολογίαν. Ἴσως καὶ αὐτοὶ μαζὺ μὲ τοὺς συναδέλφους των φιλοσόφους καὶ ψυχολόγους καὶ ἱστορικοὺς νὰ εἴπουν: Ἠκούσαμεν καὶ ἐμελετήσαμεν περὶ Σοῦ. Μᾶς συνεκίνησεν ἡ διδασκαλία Σου. Σὲ διεκρίναμεν μεταξὺ τῶν Προφητῶν. Καταλέγεσαι μαζὺ μὲ τοὺς μύστας καὶ τοὺς ὀπτασιαστὰς καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλ' ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Χριστοῦ ὡς ἑνὸς τῶν μεγάλων ἰδεολόγων καὶ ἠθικολόγων κ.λ.π. δὲν περιέχει τὰ στοιχεῖα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ περιλάβῃ ἡ ἀπάντησις, ὅπως δὲν ἦτο ὁλοκληρωμένη καὶ ἡ ἀπάντησις ποὺ ἔδωσαν οἱ σύγχρονοι τοῦ Χριστοῦ ὅταν εἶπον ὅτι εἶναι Υἱὸς τοῦ Δαυῒδ (Ματθ. 22, 43). Καὶ ὅπως ἀνῆρεσε τότε τὴν ἀπάντησιν ὁ Χριστὸς κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀναιρεῖ καὶ τὴν σύγχρονον. Καὶ ὁ ἀναιρῶν δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ τὰ γεγονότα. Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι γεγονός. Καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι γεγονός. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν κατορθωμάτων τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἀδιαμφισβήτητον γεγονός. Καὶ ἡ θυσία μυριάδων ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν διδαγμάτων Αὐτοῦ εἶναι γεγονός. Δι' αὐτὸ

Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΛΑΤΡΕΙΑ

Ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
Brookline, Mass.

ΣΤ΄.

Πᾶσα θυσία εἶναι ἕνα εἶδος εὐχαριστίας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα μορφὴ εὐχαριστηρίου θυσίας πρὸς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο ἐνταῦθα ὁ ἱερεὺς εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ διὰ πάσας τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας Του. Ἰδιαιτέρως εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγάπην ποὺ ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς μὲ τὸ νὰ στείλῃ τὸν μονογενῆ Του Υἱὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἀκόμη εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν ἰδιαιτέρως διότι μᾶς ἠξίωσε νὰ τελοῦμεν τὴν Λειτουργίαν ταύτην καίτοι Ἄγγελοι καὶ Ἀρχάγγελοι Τὸν λατρεύουν καὶ ὑμνολογοῦν ἐν Οὐρανῷ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς τάξιν καὶ θέσιν Ἀγγέλων λαμβάνοντες ψάλλομεν μετ' αὐτῶν τὸ «Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαὼθ . . .».

Εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ἡ Θεία Λειτουργία γίνεται διότι τὴν ἠθέλησεν καὶ ὅπως τὴν ἠθέλησεν ὁ Χριστὸς εἰς ἀνάμνησιν τῶν ὅσων ἔπραξε δι' ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο ἐνταῦθα ὁ λειτουργὸς μνημονεύει ἀκριβῶς τὰ ὅσα εἶπε καὶ ἔπραξεν ὁ Χριστός. «Τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδετο, μᾶλλον δὲ ἑαυτὸν παρεδίδου ὑπὲρ ἡμῶν». Πῶς κατὰ τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο Δεῖπνον λαβὼν τὸν ἄρτον προσηυχήθη καὶ ηὐχαρίστησε τὸν Πατέρα καὶ εἶτα κλάσας αὐτὸν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ λέγων:

«Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἔστι τὸ σῶμα . . .».

«Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμα μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν».

ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας Αὐτοῦ ἐν συγκρίσει μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους διδασκάλους, εἶναι γεγονός. Κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ συγκρινόμενος μὲ τὸν Χριστόν. Διότι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἕνας καὶ θὰ παραμείνῃ μοναδικὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸς ἀληθινὸς ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ.

Τί θὰ εἴπουν περὶ αὐτῶν οἱ Θεολόγοι; Ἐδῶ ἔγκειται ὁ πυρὴν τῆς μεγίστης δυσκολίας καὶ ἀμηχανίας των. Δὲν εἶναι αὐτοὶ ποὺ διδάσκουν τὴν Γραφήν; Δὲν ἑρμηνεύουν τὴν Καινὴν Διαθήκην; Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ ἀμηχανία καὶ δυσκολία των. Ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστὸς ἔχει μεγαλυτέραν δυσκολίαν μὲ αὐτοὺς παρὰ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ἐκπροσώπους τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅπως οἱ ἄλλοι μελετηταὶ τοιουτοτρόπως καὶ οἱ Θεολόγοι διαφωνοῦν. Διατυπώνουν θεωρίας αἱ ὁποῖαι πολλάκις δημιουργοῦν μεγαλύτερον κλονισμὸν εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὸ ἄτομον καὶ ἰδίως μέσα εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνων ποὺ προετοιμάζονται νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον)

Ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἔπιον πάντες, προσέθεσεν ὁ Ἰησοῦς: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν». Εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο σημεῖον καὶ κατὰ ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἡ Ἐκκλησία προσφέρει τὴν θυσίαν. Ὅλοι γονυκλινεῖς προσευχόμεθα. Ὁ ἱερεὺς ὑψώνει εὐλαβῶς τὰ Τίμια Δῶρα καὶ προσφέρει αὐτὰ τῷ Θεῷ ἐκ μέρους ὅλων, καὶ προσεύχεται ὅπως ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποιήσῃ τὰ δῶρα ταῦτα, αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τὰ θυσιασθέντα ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

Τὰ Σὰ ἐκ τῶν Σῶν. Ἀπὸ τῆς πρώτης θυσίας τοῦ Ἄβελ μέχρι σήμερον ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ νὰ προσφέρῃ δῶρον τι πολύτιμον εἰς τὸν Θεὸν ὡς θυσίαν. Προσφέρει τοῦτο πρὸς εὐχαριστίαν διὰ τὰ ὅσα ἀγαθὰ ποὺ ἔχει ἤδη λάβει, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν θείαν εὐμένειαν καὶ ἀγάπην διὰ τὸ μέλλον τῆς ζωῆς του.

Ὁ Χριστιανὸς τελεῖ τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν τακτικά, διότι αὕτη εἶναι τὸ πολυτιμότερον ἀγαθὸν ποὺ ἔχει νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ Θεία Εὐχαριστία εἶναι αὐτὴ ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἣν προσέφερεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἅπαξ διὰ παντὸς ἐκ μέρους τῆς ἀνθρωπότητος καὶ εἰς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ θυσία ὅμως αὕτη κατ' οὐσίαν εἶναι δῶρον τῆς Θείας Ἀγάπης ἥτις ἔστειλε τὸν Υἱὸν ὡς Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Διά τοῦτο ἡ Ἐκκλησία, καθ' ἣν στιγμὴν προσφέρει τὴν θυσίαν ταύτην, εὐγνωμόνως ἀναμιμνήσκεται τῆς ἀγάπης αὐτῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐσυνειδήτως ἀναφωνεῖ διὰ τοῦ ἱερέως: «Τὰ Σὰ ἐκ τῶν Σῶν Σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».

Εἰς τὴν ἔκφρασιν ταύτην διαφαίνεται τὸ ὅλον ὕψος τῆς θυσίας ἐν τῇ Χριστιανικῇ Λατρείᾳ. Οἱ Χριστιανοὶ προσφέρομεν θυσίαν εἰς σωτηρίαν. Ὄχι ὅμως νέαν, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν μόνην θυσίαν ἣν προσέφερεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη εὐπρόσδεκτος τῷ Θεῷ θυσία, αὐτὴ εἶναι ἡ ἰσχύουσα διὰ παντὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς συνεχιζομένη ἐν τῷ Οὐρανίῳ θυσιαστηρίῳ, ὡς διαρκὴς προσφορὰ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν αἰωνίως ἰσχύουσαν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ προβάλλομεν κατὰ τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν, πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὸν καθαγιασμὸν τῶν Τιμίων Δώρων, εὐχόμεθα:

«Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν ὁ προσδεξάμενος τὰ δῶρα ταῦτα εἰς τὸ ὑπὲρ οὐράνιον καὶ νοερὸν Αὐτοῦ θυσιαστήριον (ὅπου συνεχίζεται ἡ μία ἀπολυτρωτικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ) ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν (ἀναγκαίαν) Θείαν Χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». (Πρὸς Ἑβρ. 7, 25 ἑ. Ρωμ. 8, 34).

(Συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον)

Pan-Orthodox Conference of Rhodes Sets Agenda for Pan-Orthodox Pro-Synod

By Ecumenical Press Service of the World Council of Churches
Geneva, Switzerland

THE Pan-Orthodox Conference which was called by His Holiness Athenagoras I, the Ecumenical Patriarch of Constantinople (Istanbul) and spiritual leader of the world's 200,000,000 Eastern Orthodox Communicants, concluded its meetings, which were held on the Greek Island of Rhodes from September 25 to October 2, 1961, with an announcement of an agenda for a future Pro-Synod, that in turn will pave the way for an eventual full-scale Pan-Orthodox Synod.

Observers commented that the meeting, the first of its kind in twelve centuries, was marked by an atmosphere of "warm Christian feeling."

The concord was evidenced by the action of the 60 official delegates representing the twelve autocephalous Orthodox churches of the world in standing at a public plenary session to signify unanimous approval of the Pro-Synod agenda. The agenda had been prepared from reports of six committees which based their work on a draft agenda submitted by the Ecumenical Patriarchate.

A major part of the agenda is given over to relations of Orthodoxy with the remainder of Christendom. Sections deal with Orthodoxy in relation to "ancient Oriental churches," the Roman Catholic Church, the churches and confessions arising out of the Reformation, the Old Catholic Church, and the ecumenical movement.

The section on Orthodoxy and the ecumenical movement lists as agenda topics for the Pro-Synod, "the presence and participation of the Orthodox Church in the ecumenical movement in the spirit of the Patriarchal Encyclical of 1920," the study of theological and other questions relating to Orthodox participation in the movement, and "the importance of the contribution of Orthodox participation to the orientation of ecumenical thought and action."

The 1920 Encyclical of the Ecumenical Patriarchate, "first among equals" of the leaders of Eastern Orthodoxy, advocated the formation of a "league of churches" 28 years before the formation of the World Council of Churches in 1948.

The section on Orthodoxy and Roman Catholicism suggests the Pro-Synod make an "examination of points of agreement and disagreement concerning the faith, administration, and ecclesiastical activity in these Churches, especially propaganda, uniates, and proselytism." It also asks study of the "maintenance of relations according to the spirit of the love of Christ."

The section on the Ancient Oriental Churches, the Armenian, Copt, Ethiopian, Syrian, and Malabar (South India), all of which had strong delegations of observers attending the conference, urges "maintenance of friendly relations for re-establishing union by exchange of visits of professors and students, and by contacts of a theological character."

It also suggests the Pro-Synod consider studies of the faith, worship, and administration of these churches and collaboration with them at ecumenical meetings on "practical questions."

The presence of representatives of the Ancient Oriental Churches was regarded by observers as particularly significant. It was the first such meeting between representatives of the two groups since the fifth and sixth centuries. (In an earlier session the conference agreed that they should be referred to as the "Ancient Oriental Churches" rather than as the "Lesser Oriental Churches," a title previously in use.)

Speaking of Orthodox relations with churches and confessions arising out of the Reformation, it suggests "the study of the possibilities for the cultivation of relations and further rapprochement with them, and especially with the Episcopalians and Anglicans, in light of their present positive attitudes towards the Orthodox Church."

Both the Church of England and the Protestant Episcopal Church (U.S.A.) had observers at the conference. A message from the Archbishop of Canterbury, Dr. A. M. Ramsey, proposed a resumption of theological contacts between the Orthodox Church and the Church of England, "to find out the way of unity in true doctrine."

Messages also were received from the heads of all the autocephalous Orthodox churches, as well as from the officers of the World Council of Churches, which was represented by three observers. The W.C.C. message relayed "respectful fraternal greetings," and said the W.C.C. officers "pray that your meeting may strengthen the witness of Orthodoxy in the whole world and its participation in the World Council of Churches."

The first part of the agenda for the Pro-Synod meeting covers a wide range of subjects dealing with internal matters of the Orthodox churches. These include: questions of faith and dogma; aspects of church life — the encouragement of more active lay-participation, discipline, liturgical renewal, and wider use of the Old Testament in worship; church order; relations between Orthodox churches; the witness of Orthodoxy in the world; theological themes; and social problems.

At an earlier session Archbishop Nikodim, head of

ARCHBISHOP IAKOVOS TAKES ACTIVE ROLE IN GENERAL ASSEMBLY OF WORLD COUNCIL OF CHURCHES

PATRIARCH SENDS MESSAGE, IS INTERVIEWED BY A.P.

REPORTS from New Delhi, India, where 1,000 representatives of 198 Protestant, Anglican and Eastern Orthodox bodies of the World Council of Churches are convening for their Third General Assembly from November 18 to December 6, 1961, stressed that the Most Reverend Iakovos, Archbishop of the Greek Orthodox Church of North and South America, and one of the six Presidents of the World Council of Churches, took a most active part in the meetings.

In a vivid profile of Archbishop Iakovos, the *New York Times* of November 20 stated that in the opening Assembly in New Delhi His Eminence read the declaration integrating the International Missionary Council with the World Council of Churches. At the historical Ecumenical Service attended on this same day by World Council delegates and a congregation of 6,000, Archbishop Iakovos recommended that the Creed be recited in the original language as preserved by the Orthodox Church, which uses the complete text formulated by the Holy Ecumenical Councils. The Creed was then read by delegates of member Churches in English, French and German, without the word "filioque" that was added centuries later. (This Latin term meaning "and of the son" refers to the Holy Spirit which "proceeds from the Father.") The Archbishop then read the Creed in Greek.

On November 21, Archbishop Iakovos presided at the plenary session of the General Assembly and read the message of the Ecumenical Patriarch of Constantinople (Istanbul), His All-Holiness Athenagoras I, spiritual leader of world Orthodoxy, who greeted the Third

---

the Russian delegation, read a 19-page report, asking the conference to adopt a forceful attitude on world political problems, including "general and complete disarmament," and aid to countries under colonial rule to acquire self-rule. By a decision of the plenary session the proposals were discussed in a committee which was chaired by Archbishop Nikodim. The result was that the section dealing with the witness of Orthodoxy in the world included the following items: "Orthodoxy and racial discrimination," "application of the Christian ideas of peace, brotherhood and love among peoples," and "Christian duty in areas of rapid social change."

The message of the conference, unanimously approved at the final session, was read solemnly in Greek and Russian at the closing liturgy in the Church of the Annunciation. The gospel read at the service (John 8:12) ends with the words of the theme for the Third Assembly of the World Council of Churches, "I am the Light of the World." [The Third Assembly of the W.C.C. was held in New Delhi, India, from November 17 to December 6, 1961.]

In language resembling the Greek of the New Testament, the message emphasizes the inner unity of the Orthodox Churches. The main points were:

"Fully conscious of the great responsibility we bear before God and men, we declare that we have examined in a spirit of brotherly concord the subjects coming within our here restricted responsibility and have reached unanimous agreement on the list of themes to be submitted to the future Pro-Synod.

'These themes, which have long occupied the attention of the several Orthodox churches and the Christian world in general, have been enunciated today in a more final manner and have found expression in the present list. They shall be fully studied and examined at our future Pro-Synod so that they may receive their final and proper solution, God willing, at the Ecumenical Council to be summoned later.

"For the first time for many centuries Orthodoxy has met in so fully representative an Assembly and we leave this conference strengthened in our faith, our hopes and our love, with a full awareness of the strength in unity of our Holy Orthodox Church.

"We have aimed at bringing home the responsibility of our several churches in the present times, and at emphasizing the problems which face the faithful in their daily lives, and we give to all the assurance that Orthodoxy is fully conscious of its responsibilities towards them.

'We salute also in love our friends of the venerable East wtih whom we are linked by the immutable bonds of heart and mind which have existed for centuries, and those of the West, with whom we have never ceased to collaborate for the accomplishment of the command of our Lord 'that they may all be one', a command for the fulfilment of which our Holy Church has never ceased to pray."

EDITOR'S NOTE: *The full English text of the Message of the Pan-Orthodox Conference of Rhodes, together with additional reports on the Conference, were published in the November 1961 issue of "The Orthodox Observer."*

General Assembly, in part as follows:

"We and the Holy Synod of the Ecumenical Patriarchate, together with the Orthodox communicants all over the world, address our most warm salutations to the Third General Assembly of the World Council of Churches.

"We pray that Christians, regardless of their confession, be illumined by Christ, the Light of the World, to fully grasp and put into effect the quest of our times, which is our unity in Christ, finding its expression as sincere co-operation and communion of love and sacrifice amongst all who confess our Lord Jesus Christ as Saviour and God.

"We deem it necessary to emphasize that we are called to rediscover in the light of Christ the way of unity, and to walk in it to the end with cheerfulness, courage and hope, the end being the fulfilment of the command and prophecy of the Lord that we be one.

"In conclusion, we assure you that our prayers are constantly with you; we shall pray throughout your deliberations that the grace of our Lord Jesus Christ and the love of God the Father and the communion of the Holy Ghost be ever with you."

At a delayed Thanksgiving luncheon given by Archbishop Iakovos on November 27, for American reporters covering the General Assembly, he stated, according to the *New York Herald Tribune* of November 28, that "unity should be conceived as a personal concern and commitment for every Christian in today's world and in God's name" even though the road to such unity is strewn with "obstacles." The dispatch which referred to Archbishop Iakovos as "a key figure in the unity movement in all three of the main religious groups" added that he made known that the 52 representatives of 11 Orthodox denominations in New Delhi had decided not to issue separate statements, whether of opposition or to clarify their positions, as they have done at past Assemblies of the World Council. Instead, the Archbishop said, they would "voice their opinions freely" as full-fledged World Council members.

The increasing importance of the role that will be played by the Orthodox membership in the future of the World Council of Churches was indicated by the announcement that the Orthodox Churches of Russia, Romania, Bulgaria and Poland were among the 23 Churches which were accepted as new members of the World Council by the General Assembly. The more active participation of Orthodox groups in the World Council has long been strongly urged by Patriarch Athenagoras, who is known as one of the most ecumenically-minded of Churchmen.

On the eve of the start of the General Assembly in New Delhi, His Holiness Athenagoras expressed his conviction in a private audience granted at the Ecumenical Patriarchate to George W. Cornell, Religion Writer for the Associated Press, that the world's long separated Christian Churches will achieve unity, probably in this century. "We cannot fix the time," said the Patriarch. "Perhaps it will be fifty years, perhaps fifteen. But it is coming — by the force of destiny, by force of the spirit of the Gospel, by force of the blood of Christ."

The Patriarch said that amid dangers confronting Christianity and all mankind, it is imperative that Churches form a united front to meet the challenges. "It is suicide to be divided," he told Mr. Cornell. He said that Orthodoxy and Protestantism are on the road to unity. He predicted that the Roman Catholic Church, now taking an increasing interest in the ecumenical movement, eventually will participate directly. "After centuries of division, it is not so easy. But we are moving. This is our duty. This is our responsibility, and this is our dream." However, His Holiness emphasized that unity efforts must not be bilateral, but must include the 175 million Protestants, as in the current joint Protestant-Orthodox activities. "We shall not part with our Protestant brothers," he said. He expressed belief that Orthodoxy will serve as a leaven between Protestantism and Rome. As the Patriarch put it: "The Orthodox Church will be a bridge between the two." The Patriarch expressed his affection and admiration for Pope John XXIII, whom he called "a fine broad-minded and good-hearted man, a man of high purpose who realizes the dangerous conditions that Christianity now faces. I would like to visit him on condition that he would return the visit," His Holiness added with a smile.

On November 30, Archbishop Iakovos was accorded the singular honor of being the only incumbent President of the World Council of Churches to be reelected to that office for the next several years, or until the next General Assembly is convened. Five other Presidents were also elected, including two laymen. In addition to Archbishop Iakovos, the new presidium consists of Dr. A. Michael Ramsey, Archbishop of Canterbury and Anglican Primate of All England; Dr. Martin Niemoeller, President of the Evangelical Church of Hesse-Nassau; the Rev. Dr. David G. Moses, Principal of Hislop College in Nagpur, India; Sir Francis Ibiam, Governor of the Eastern Province of Nigeria, a physician and a distinguished Presbyterian; and Mr. Charles C. Parlin, a New York Lawyer and an outstanding Methodist.

The New Delhi Assembly passed many resolutions covering theological, social and political issues, including the strengthening of the Trinitarian concept in the World Council's basic requirements for membership; the affirmance of opposition to religious prejudice with special emphasis on resisting every form of anti-Semitism wherever it is found; and, in its final session, an appeal to all nations to do everything possible in the cause of peace, even if this involves the running of "reasonable

risks" in the adoption of disarmament plans that "cannot be fullproof." The appeal to governments called for "patience and persistence in the things which make for war," and for "an end to the war of nerves, to pressures on small countries, to the rattling of bombs."

In the concluding session of December 6, the General Assembly in a letter addressed to its 198 Protestant and Eastern Orthodox member bodies in 60 countries, made a special plea for unity. The letter declared:

> "We must go together in the way of Christian unity. We need for this purpose every member of the Christian family, of Eastern and Western tradition, ancient churches and younger churches, men and women, young and old, of every race and nation.
>
> "Our brethren in Christ are given to us, not chosen by us. In some things our convictions do not yet permit us to act together; but let us everywhere find out the things which we can do together now; and faithfully do them, praying and working always for that fuller unity which Christ wills for His Church."

On the final day also, the 150 member delegation from the United States prepared a special statement addressed to the United States Churches defending the World Council's action in admitting the Russian Orthodox Church to full membership. The statement declared that the Russian Church,

> "In spite of unrelenting government opposition and at times intense pressure and persecution, has maintained Christian worship in its land. Persons who have seen their services are unanimous in agreeing that the churches are filled, in fact crowded, and that their liturgy and music is moving and of deep spiritual significance. The members of the World Council of Churches have welcomed into their fellowship the Russian Orthodox Church and they pray God's blessing on the heroic struggle of the Russian Orthodox Church to propagate the Gospel in their land and to restore their country to the status of a Christian state."

Students of the New Delhi Assembly and of the World Council of Churches have generally advanced two reasons for the inclusion into membership of Russian Orthodoxy and of the Orthodox Churches of Romania, Bulgaria and Poland: (1) It would buttress the claim of the World Council that it encompasses all Christianity except Roman Catholicism; and (2) it would give strength to the morale and mettle of the Church in Russia and in the other countries behind the Iron Curtain. Unquestionably, the new size and importance of the Orthodox block in what began as a predominantly Protestant movement ushers in a new era of the importance of Eastern Orthodoxy in the World Council of Churches, in the Christian ecumenical movement, and in world religion.

Many of the American delegates to the New Delhi General Assembly will take advantage of the opportunity to visit religious centers throughout the world on their way home. On their return journey, Archbishop Iakovos and the delegation of the Greek Archdiocese of North and South America paid their respects to the Ecumenical Patriarch in the Fener. The Archbishop returned to the United States on December 16.

The Greek Orthodox Church in North and South America, which is under the ecclesiastical jurisdiction of the Ecumenical Patriarchate, is the largest of the Eastern Orthodox bodies in the United States, with 1,350,000 communicants and some 400 Churches. Archbishop Iakovos became Primate of the Americas on April 1, 1959, succeeding the late Archbishop Michael.

A. D.

ORTHODOXY MOVES TOWARDS UNION

Eastern Orthodoxy, while it looms so large in every statistical view of world Christianity, looks quite small in any assessment of its size in this hemisphere. But it may soon make a vigorous move that will change that American picture. Archbishop Iakovos, Greek Orthodox primate of the western hemisphere, at a recent press conference in New York predicted that the next years will see great strides in North and South America and toward unity (cooperation based on united aim and purpose) with Protestant and Roman Catholic Christians. . . . Orthodoxy can do much to change its position in the eyes and intuitions of the people through consolidating itself across ethnic, national and traditional lines. And it can make a greater contribution — as the archbishop says it must — to Western culture and civilization by a greater expression of unity with other Christians. Should Iakovos' predictions come true (he hinted that merger announcements would be forthcoming within the next two years), there is no doubt that the Eastern faith would be more open, more exposed, to this hemisphere's culture. Such a development would portend some changes inside the long-protected religious cluster that has not "belonged" to the West since 1054 A.D. It could mean cultural changes, in some small way, for the West, which has too easily dismissed the contribution of the millions of Christians not fortunate enough to have been swimming in any of America's three religious "melting pots." A Pan-Orthodox meeting this month on the island of Rhodes will give us some clues as to Orthodoxy's directions. We, her separated brothers, will be watching.

From "International Revue," Sept. 1961
a Catholic periodical

Η Γ' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

EN NEW DELHI

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέγνωσε τὸ Πατριαρχικὸν Μήνυμα καὶ τὸ «Πιστεύω» Ἑλληνιστί. 6,000 ἄτομα παρηκολούθησαν τὴν «Οἰκουμενικὴν Ἀκολουθίαν».

Τὴν 19ην Νοεμβρίου, ἡμέραν Κυριακήν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνάρξεως τῆς Γ'. Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐν Νέῳ Δελχί, ἐτελέσθη ἡ μεγαλειώδης «Οἰκουμενικὴ Ἀκολουθία», τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν ἐκτὸς τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν 198 Ἐκκλησιῶν-Μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, περὶ τὰς ἓξ χιλιάδας ἄτομα. Κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ταύτην, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. κ. Ἰάκωβος εἰσηγήθη, ὅπως τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν συνετάχθη καὶ διετυπώθη ὑπὸ τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ εἰς τὴν μορφὴν τὴν ὁποίαν ἀρχικῶς εἶχε καὶ τὴν ὁποίαν διετήρησεν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Οὕτω τὸ «Πιστεύω» ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν ταύτην συγκέντρωσιν ὑπὸ μὲν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν ἀγγλιστί, γαλλιστὶ καὶ γερμανιστί, ἀλλ' εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ μορφὴν (ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ *Filioque*, ἤτοι «καὶ τοῦ Υἱοῦ»), ὑπὸ δὲ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου ἑλληνιστί.

Τὴν 21ην Νοεμβρίου, ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. κ. Ἰάκωβος προήδρευσε τῆς συνεδριάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ ἀνέγνωσεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν τὸ κάτωθι δημοσιευόμενον Σεπτὸν Πατριαρχικὸν πρὸς τὴν Συνέλευσιν Μήνυμα τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου. Οἱ σύνεδροι ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς ἤκουσαν τὸ Σεπτὸν Πατριαρχικὸν Μήνυμα, τὸ ὁποῖον ἐνεποίησε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς πάντας, σχολιασθὲν εἶτα εὐρύτατα.

Εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν ἐγένοντο δεκταὶ ἐσχάτως, ὡς γνωστὸν 23 νέαι Ἐκκλησίαι-Μέλη. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Ρωσσίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας καὶ Πολωνίας. Αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως λήγουν τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Τὸ Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου

Ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Γ'. Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα μελετήσῃ τὴν διάδοσιν τοῦ σωτηριώδους φωτὸς τοῦ Χριστοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον, ἀπευθύνομεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Χριστεπωνύμου Πληρώματος θερμοὺς χαιρετισμοὺς πρὸς τὴν Ἀρχηγίαν καὶ τοὺς Συνέδρους αὐτῆς καὶ θερμὰς εὐχὰς πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν.

Εἴθε οἱ Χριστιανοὶ τοῦ κόσμου ἐλλαμπόμενοι ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ Χριστοῦ νὰ δυνηθῶσιν ἐν πνεύματι ἀγάπης νὰ συλλάβωσιν ἢ ἀξιοποιήσωσιν τὸ αἴτημα τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ Ἑνότης, ἡ ἐννοουμένη ὡς εἰλικρινὴς συνεργασία καὶ κοινωνία ἀγάπης καὶ θυσίας πάντων τῶν ὁμολογούντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Σωτῆρα καὶ Θεόν.

Διὰ νὰ ἀποβλέπουν οἱ Λαοὶ μετ' ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, δέον ὅπως ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐννοήσωμεν τὴν σημασίαν τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν. Δι' ἡμῶν ὁ Κόσμος θὰ ἴδῃ τὸ φῶς. Ἐν τῇ ἀγάπῃ ἡμῶν ὁ Κόσμος θὰ συλλάβῃ τὸ νόημα τῆς εἰρήνης. Διὰ τῆς ἑνότητος ἡμῶν ὁ Κόσμος θὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἀγαθὸν τῆς ἀδελφωσύνης καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ βεβαιότητα διὰ μίαν νέαν ἐν Χριστῷ ἐποχήν.

Διὰ τοῦτο καλούμεθα ἐν τῷ φωτὶ τοῦ Χριστοῦ νὰ βαδίσωμεν τὴν ὁδὸν τῆς ἑνότητος, ἀποβλέποντες εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς μετ' αἰσιοδοξίας καὶ θάρρους καὶ ἐλπίδος. Τὸ τέρμα εἶναι ἡ πλήρωσις τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς προφητείας Αὐτοῦ.

Εὐχόμενοι ὁλοψύχως ἐπιτυχίαν τῆς Συνελεύσεως, δεόμεθα ἵνα ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μεθ' ὑμῶν, κατευθύνουσα τὰς καρδίας καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν εἰς ἔργα ἀγαθά, ἵνα τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ λάμψῃ διὰ τῶν Χριστιανῶν παντὶ τῷ Κόσμῳ.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

18 Νοεμβρίου 1961

A Message from His All-Holiness the Ecumenical Patriarch Athenagoras to the General Assemly of the World Council of Churches in New Delhi, India.

We and the Holy Synod of the Ecumenical Patriarchate, together with the Orthodox communicants all over the world, address our most warm salutations to the Presidium, Delegates and participants in the Third General Assembly of the World Council of Churches.

As you embark upon the first session of your historical Assembly, the aim of which is to project the saving grace and light of Christ to the world, we join you in prayer and beseech the Almighty to guide you

through your deliberations and lead you to great and full success in His Name.

We furthermore pray that Christians, regardless of their confession, be illumined by Christ, the Light of the World, to fully grasp and put into effect the quest of our times, which is our unity in Christ, finding its expression as sincere co-operation and communion of love and sacrifice amongst all who confess our Lord Jesus Christ as Saviour and God.

In order, however, that nations and people may turn their eyes to the Light, which is Christ, we Christians must first understand the importance of our own mission and task. It is through us that the world shall see the light. It is in the love of one for another that the world will be able to conceive the true meaning of the true peace. It is in our own unity that the world will be enabled to evaluate the real meaning of brotherhood and the hope and the assurance of a new epoch in Christ.

We deem it necessary to emphasize that we are called to rediscover in the light of Christ the way of unity, and to walk in it to the end with cheerfulness, courage and hope, the end being the fulfilment of the command and prophecy of the Lord that we be one.

In conclusion, we assure you that our prayers are constantly with you; we shall pray throughout your deliberations that the grace of our Lord Jesus Christ and the love of God the Father and the communion of the Holy Ghost be ever with you, directing your mind and heart to good works, so that through you, the Christian leaders and servants, the light of Christ may shine and illumine the whole world.

PATRIARCH ATHENAGORAS

Constantinople
November 18 in the
Year of Our Lord 1961

ΕΓΕΝΝΗΘΗ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ;

(Συνέχεια ἐκ σελίδος 359)

Ἀλλὰ σήμερα; Ἀπὸ τότε πέρασαν δυὸ χιλιάδες Χριστούγεννα. Ἀλλὰ καὶ σήμερα, μετὰ ἀπὸ δυὸ χιλιάδες χρόνια, σὲ ἀναρίθμητες οἰκογένειες ἐπαναλαμβάνεται ἡ περίπτωσις τῆς Βηθλεέμ: γι' Αὐτὸν δὲν ὑπάρχει καμμιὰ θεσούλα στὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων. Ὑπάρχει ἆρα γε στὴ δική σου, ἀναγνῶστα μου; Ἂν ὄχι, γιὰ σένα δὲν γεννήθηκεν ἀκόμη ὁ Χριστός.

Ἕνας ποιητὴς λέγει μὲ τὸν ὡραῖο του ἁπλοϊκὸ τρόπο: «Ἑκατὸ φορὲς ἂν γεννήθηκε στὴ Βηθλεὲμ ὁ Χριστός, μέσα σου ἂν δὲν γεννήθηκε, εἶσαι γιὰ πάντα χαμένος». Μὲ τὴν Χριστιανικὴ ἀγάπη, ποὺ εἶναι ἕτοιμη γιὰ κάθε θυσία, ἂς κάμωμε τὴν καρδιά μας φάτνη γιὰ νὰ δεχθοῦμε στὴ θεϊκὴ αὐτὴ νύκτα, τὸ Θεῖον Βρέφος, τὸν Σωτῆρα Χριστό.

ATLANTIC BANK OF NEW YORK

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Complete Banking Facilities

★

MAIN OFFICE:

960 AVENUE OF THE AMERICAS
NEW YORK 1, N. Y.
Phone: OXford 5-5400

DOWNTOWN OFFICE:

123 WILLIAM STREET
NEW YORK 38, N. Y.
Phone: REctor 2-0900

☆

Member Federal Deposit Insurance Corporation

ΤΟ ΕΝ ΝΕΩ ΔΕΛΧΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ Π. Σ. ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

(Συνέχεια ἐκ σελίδος 354)

Σπανίως, ὡς ὡμολόγησεν εἰς τὴν προσφώνησίν του ὁ ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς τῶν Ἰνδιῶν, προχθὲς τὴν Δευτέραν, 4ην Δεκεμβρίου, ἐνώπιον τῶν συνέδρων, συνέρχονται τοιαῦτα συνέδρια εἰς τὰς ἡμέρας μας μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ δείξουν εἰς τοὺς «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους» ἀνθρώπους καὶ λαοὺς τῆς ἐποχῆς μας τὴν σωστικὴν δύναμιν τῶν φωτεινῶν Χριστιανικῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν καὶ ἀξιῶν.

Καὶ ἡ ἀκτινοβολία τοῦ παρόντος ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν Φωτὸς τοῦ κόσμου εὗρισκε τὴν ὡραιοτέραν ἀνταύγειαν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ὑπερχιλίων συνέδρων, ποὺ ἀντεπροσώπευσαν ὅλας τὰς ἠπείρους, ὅλας τὰς φυλάς, ὅλας τὰς Ἐκκλησίας καὶ ὅλας, θὰ ἔλεγον, τὰς ἀνησυχίας τοῦ κόσμου. Διότι ἐπεκράτησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μία ἀτμόσφαιρα ἐγκαρδιότητος καὶ εἰλικρινείας. Ὁ διάλογος καὶ αἱ συζητήσεις διεκρίνοντο ἀπὸ μίαν σπανίας ὑπευθυνότητος θετικότητα. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τόσον συγκεκριμένα, τόσον καθαρά, τόσον θεμελιωτικὰ τοῦ πραγματικῶς Χριστιανικοῦ τύπου τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θρησκειῶν, θὰ ἔλεγον, τοῦ κόσμου.

Ὁ προσηλυτισμὸς κατεδικάσθη ὡς διαιρετικὸν στοιχεῖον. Ἡ πολυαρχία ὡς τοιχεῖον ἐξασθενήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας καὶ ἑνότητος. Ὁ Θεολογικὸς φιλελευθερισμὸς ὡς ἐπιζήμιος ἐπιπολαιότης. Ἡ γενικότης καὶ ἡ ἀοριστία ὡς ἀδυναμία καὶ ἀποφυγὴ ὡρισμένων εὐθυνῶν.

Ἐτονίσθη ἐξ ἄλλου ἡ ἀνάγκη, ὅπως αἱ Ἐκκλησίαι ἀνασυνταχθοῦν καθ' ἑαυτὰς καὶ συνταχθοῦν κατόπιν ἐν ἀπολύτῳ πειθαρχίᾳ καὶ ὑποταγῇ εἰς ἓν μέτωπον ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, τῆς αἰωνίας ἀληθείας καὶ ἰσχύος τοῦ κηρύγματος καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Του, καὶ τῆς συνυφάνσεως τοῦ πνεύματός Του εἰς τὴν καθημερινήν μας ζωήν. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας, αἱ ἱεραποστολαί, ἡ διεκκλησιαστικὴ βοήθεια, ἡ διακονία καὶ ἡ ὅλη δραστηριότης τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ ἐμπνέωνται εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ τὴν ἑ ν ό τ η τ α καὶ θὰ κατατείνουν εἰς αὐτήν.

Τὸ μήνυμα τοῦ Πατριάρχου μας ἐθεωρήθη, ὅτι ἔδιδε εἰς τὸ λεγόμενον «πνεῦμα Χριστοῦ» τὴν συγκεκριμένην μορφὴν τῆς ἀγάπης. Ἡ παρουσία τῆς Ὀρθοδοξίας μετεβλήθη εἰς ἀπόλυτον καὶ ἐπὶ ἴσοις δικαιώμασι συμμετοχήν. Ἡ φωνή της ἠκούσθη μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον καὶ σεβασμόν. Καὶ ἡ θέσις της ὡς ἡγετικοῦ παρόντος ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐπαγιώθη ἅπαξ διὰ παντός. Ἡ οἰκουμενικότης τοῦ ἐνωτικοῦ κηρύγματος τοῦ Πατριάρχου μας, ποὺ τόσον εἶχε παρεξηγηθῇ, εὗρε τὴν πλήρη δικαίωσίν της. Ὅλαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἐξαιρέσει τῆς Ἀλβανικῆς, ἦσαν παροῦσαι. Καὶ ἡ Ρωσσική, ἡ ὁποία ἐκηρύχθη ἐναντίον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου ἐν συνόδῳ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ παραπετάσματος κατὰ τὸ 1948 ἐν Μόσχᾳ, αἴρουσα τὰς ἐπιφυλάξεις της εἰσῆλθεν εἰς αὐτό. Καὶ εἰσελθοῦσα δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ ἀκολουθήσῃ πιστῶς τὴν γραμμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Τὸ ἠθικόν Του κῦρος εἶναι τεράστιον.

Ἡ Ἐκκλησία μας τῆς Ἀμερικῆς ἀνεγνωρίσθη ὡς μία τῶν ἰσχυροτέρων εἰς συμβολὴν οἰκουμενικὴν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς. Καὶ ἐξετιμήθη καὶ ἐτιμήθη διὰ τῆς ἐπανεκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου της ὡς Προέδρου, τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἐλαίας ὡς μέλους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Εὐσ. Παπαστεφάνου ὡς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἱεραποστολικῶν Μελετῶν, τοῦ Πρωτοπρεσβ. Κ. Καζάνα ὡς μέλους τοῦ Τμήματος Νεολαίας, τοῦ Πρωτοπρεσβ. Γ. Φλωρόφσκυ ὡς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστεως καὶ Τάξεως» καὶ τοῦ Πρεσβ. Γ. Μπακοπούλου ὡς μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Διεθνῶν Ὑποθέσεων.

Ἡ πανηγυρικωτέρα ὅμως δικαίωσις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ γενικώτερον τῆς Ὀρθοδοξίας ὑπῆρξεν ἡ ἀναθεώρησις τῆς βάσεως ἢ τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία ἀπὸ ἁπλῶς Χριστολογικὴ ποὺ ἦτο, ἔγινε Τ ρ ι α δ ι κ ὴ μὲ ψήφους 383 ὑπέρ, 36 κατὰ καὶ 7 ἀποχάς.

Οὐδεμία συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν μέχρι τοῦδε εἶχεν ἐπισήμως διαπεπιστευμένους Ρωμαιοκαθολικοὺς Παρατηρητάς. Ἡ παροῦσα εἶχε πέντε. Οὐδεμία προηγουμένη σύσκεψις τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ εἶχε τόσον φῶς εἰς τοὺς κόλπους της καὶ εἰς τὴν ἀτμόσφαιράν της, ὅσον ἡ μόλις λήξασα. Οὐδεμία ἄλλη συνδιάσκεψις Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ τόσην οἰκουμενικότητα πνεύματος καὶ ἀντιλήψεως, ὅσον ἡ τοῦ Νέου Δελχί. Καὶ οὐδεμία ἦρε τόσον πολλὰ ἐμπόδια ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἑνότητος, ὅσον αὐτὴ ἡ τελευταία.

Αὐτὸ τὸ πληροφοριακὸν μήνυμα σᾶς διαβιβάζω, τέκνα ἀγαπητὰ καὶ ἐπιπόθητα, ἐξ Ἰνδιῶν καὶ σᾶς καλῶ εἰς μίαν δοξολογίαν τοῦ κατευθύναντος τὸ Συνέδριον τοῦτο Φωτὸς τοῦ κόσμου ψάλλοντες ἐν εὐγνωμονούσῃ ψυχῇ: «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε· ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ, ἀνυμνήσατε λαοί· ὅτι δεδόξαστε».

Μετὰ βαθυτάτης ἀγάπης καὶ πατρικῆς
ἐν Χριστῷ σαρκωθέντι στοργῆς,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑμῶν
† Ὁ Ἀμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ συνδρομηταὶ τοῦ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ», ὅπως ἀποστέλλουν τακτικῶς τὰς συνδρομάς των εἰς τὴν διεύθυνσιν:

"ORTHODOX OBSERVER"

10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

διὰ τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τοῦ Περιοδικοῦ.

Ο ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκύκλιος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 1961

Εὐλαβεστάτους Ἱερατικῶς Προϊσταμένους, Ἐντιμότατα Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Κοινοτήτων, Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων, Ὀργανώσεων καὶ Σωματείων τῆς Ὁμογενείας καὶ ἅπαν τὸ εὐλαβὲς Πλήρωμα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου. Ἀγαπητοί,

Ἀπὸ τὸ Σεπτὸν Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅπου ἔχω τὸ εὐτύχημα νὰ εὑρίσκωμαι δι' ὀλίγας ἡμέρας, σᾶς διαβιβάζω τὰς στοργικωτάτας πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἀθηναγόρου.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης δοκιμάζει βαθυτάτην πατρικὴν χαράν, ὁσάκις Ὁμογενεῖς ἐξ Ἀμερικῆς προσέρχονται προσκυνηταὶ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ ἄρρητον συγκίνησιν, ὁσάκις τέκνα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογενείας ἀκολουθοῦν πιστῶς εἰς τὸ Προσκύνημα τοὺς γονεῖς των.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συνεχοῦς ἐπαφῆς τῆς νέας ἡμῶν γενεᾶς μὲ τὸ Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα, διοργανώνει ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ ἀπὸ δύο ἐτῶν τὸ Προσκύνημα παιδίων, τὰ ὁποῖα παραθερίζουν εἰς Ἑλλάδα. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπέκτασιν τοῦ Προσκυνήματος μέχρι Φαναρίου, κατ' ἔτος.

Τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τῶν δύο Προσκυνημάτων περιγράφει ὡραιότατα τὸ ἐσώκλειστον φυλλάδιον. Πατρικῶς προτρεπόμεθα, ὅπως τὸ ἀναγνώσητε μετὰ προσοχῆς, μεταδώσητε καὶ εἰς ἄλλους τὸν ἐνθουσιασμόν σας καὶ ἀποστείλητε τὴν συνδρομήν σας εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπήν, πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ τοῦ τρίτου Προσκυνήματος, τῷ 1962.

Μετὰ πατρικῆς ἀγάπης,
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν
† Ὁ Ἀμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ

ΣΗΜ. Ἐπιστολαὶ καὶ ἐπιταγαί:
Greek Archdiocese — *Pilgrimage*
10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ

11 Δεκεμβρίου 1961

Εὐλαβεστάτους Ἱερατικῶς Προϊσταμένους καὶ Ἐντιμότατα Διοικητικὰ Συμβούλια Φιλοπτώχων Κοινοτήτων, Ὀργανώσεων, Συλλόγων καὶ Σωματείων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου.

Ἀγαπητοί,

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή, ἀπουσιάζοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς εἰς ἐξαιρετικῶς σπουδαίαν ἀποστολήν, ἐπιθυμεῖ νὰ χαιρετίσῃ τὴν ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογένειαν καὶ νὰ συστήσῃ καὶ παρακαλέσῃ ὅπως τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ συνεχισθῇ καὶ μετὰ τὰς Ἑορτάς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διδομένας κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς καὶ μετὰ ταῦτα συγκεντρώσεις, δεῖπνα καὶ χοροεσπερίδας πρέπει νὰ τηρῆται πάντοτε ἓν μέτρον, τὸ καὶ ἄριστον. Ἐκφωνοῦνται ὅμως εἰς αὐτὰς πολλαὶ καὶ μακραὶ ὁμιλίαι. Εἰς ἓν τοιοῦτον δεῖπνον, ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ ὑποσημειούμενος, ὡμίλησαν 11 ὁμιληταί. Εἰς ἄλλην πάλιν συγκέντρωσι, ἐνῷ ὑπῆρχε προσκεκλημένος κυρίως ὁμιλητής, ὡμίλησαν πρὸ αὐτοῦ ἄλλοι 5 ὁμιληταὶ καὶ ὁ εἰσηγητής, ἀντὶ νὰ εἶναι πολὺ σύντομος εἰς τὰς παρουσιάσεις, δι' ἕκαστον ὁμιλητήν, ἐξεφώνει καὶ ἀπὸ μίαν ὁμιλίαν, ὁ δὲ κυρίως ὁμιλητὴς δὲν ἠθέλησε τότε νὰ ὁμιλήσῃ διότι εἶχε παρέλθει ἡ ὥρα.

Οἱ εὑρισκόμενοι ἐνώπιον τόσων ὁμιλητῶν στενοχωροῦνται καὶ μὲ τρόπον ἀποσύρονται ὁ ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου, καθόσον μάλιστα εἰς τὰς μεγάλας πρὸ παντὸς πόλεις αἱ ἀποστάσεις εἶναι ἀπέραντοι καὶ ἀναγκάζονται νὰ φθάσουν εἰς τὸ σπίτι των τὰς πρωϊνὰς ὥρας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ἄλλας χώρας, εἰς παρομοίας συγκεντρώσεις ὁμιλοῦν δύο μόνον, ὁ προσκαλῶν καὶ ὁ προσκαλούμενος.

Παρακαλεῖσθε ὅθεν ὅπως ἔχητε ὑπ' ὄψει, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς αἰῶνα βραχυλογίας, ὅτι ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας, καὶ ὅτι τόσον οἱ τῆς Νέας Γενεᾶς ὅσον καὶ οἱ τῆς παρούσης, στενοχωροῦνται ὁσάκις ἀκούουν πολλοὺς λόγους εἰς συγκεντρώσεις, ἐνῷ ἐξ ἄλλου εὐχαριστοῦνται πολὺ ὁσάκις ἀκούουν ὡρισμένους μόνον ὁμιλητὰς ἀπὸ μέρους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τῶν Κυβερνητικῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων Ἀρχῶν ἢ Ὀργανώσεων.

Καλὰς Ἑορτάς,
Ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς Ἐπίτροπος
† Ὁ Νύσσης ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΜΑΣ ΣΧΟΛΗ, Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, καὶ ἐφέτος ὅπως πάντοτε, ἀναμένουν τὸν Χριστουγεννιάτικον χαιρετισμόν σας. Ἀνταποκριθῆτε εἰς κάθε ἔκκλησίν των.

ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ...
ἂς μὴ λησμονοῦμε τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοηθείας ἀδελφούς μας, ἐδῶ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι μας ἔχομεν καθῆκον νὰ τοὺς βοηθήσωμεν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Ἀθηναγόρας

Ἔλαβε πλεῖστα συγχαρητήρια γράμματα καὶ τηλεγραφήματα ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ἐπιτυχίᾳ τῆς ἐν Ρόδῳ συνελθούσης Πανορθοδόξου Διασκέψεως, ἥτις εἶναι, ὡς ἔμπνευσις, ἰδέα καὶ πρωτοβουλία, ἔργον τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος.

Μετὰ τὴν Πανορθόδοξον

Πολλαὶ ἐκκλησιαστικαὶ προσωπικότητες ἐπεσκέφθησαν τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα μετὰ τὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν καὶ πρὸ τῆς Γ΄. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐν Νέῳ Δελχί. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγονται:

—Ὁ Παπικὸς Ἰντερνούντσιος ἐν Ἀγκύρᾳ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Φραγκίσκος Λαρδόνε (βλ. κατωτέρω Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία).

—Ὁ Αἰδ. Δρ. Βίσσερ Τούφτ, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

—Ὁ Δρ. Βόλτ Κιλπάτρικ, Γ. Γραμματεὺς τῆς Ὑπηρεσίας Προσφύγων τοῦ Π.Σ. Ἐκκλησιῶν.

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείαις Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾷ Συριανῶν Χριστιανῶν κ. Γεβοὺ Σαμουέλ.

—Ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρας.

—Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Νύσσης κ. Γερμανός.

—Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μελόης κ. Αἰμιλιανός.

Εἰς τὸ Νέον Δελχὶ

Ἡ ἀποσταλεῖσα εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐν Νέῳ Δελχὶ Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν: Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρου, Πανιερ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἐλλογ. Καθηγητοῦ κ. Βασιλείου Σταυρίδου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας κ. Παῦλος ἀνήγγειλε τὴν προσεχῆ ἐπίσκεψιν αὐτοῦ παρὰ τῇ Α.Θ.Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κ. κ. Ἀθηναγόρᾳ εἰς Φανάριον.

Πανορθοδόξων Συνόδων Πατριαρχικὴ Ἐπιτροπὴ

Ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ τῶν Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐργάζεται ἐντόνως ἐπὶ τῆς προετοιμασίας ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν μελετωμένην Πανορθόδοξον Προσύνοδον.

Ἡ ἐκπαίδευσις αὐξάνει

Παρὰ τὴν θλιβερὰν διαπίστωσιν τῆς διαρροῆς τῶν ὁμογενῶν ἐκ Τουρκίας ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, τὸ σύνολον τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς ὁμογενείας συνεχῶς αὐξάνει! Ἡ αὔξησις αὕτη ἑρμηνεύεται ὡς στενωτέρα προσήλωσις εἰς τὴν Ἑλληνορθόδοξον Παιδείαν, ἥτις εἶναι ζωτικώτατος παράγων τῆς ἐπιβιώσεως καὶ προόδου.

Φιλανθρωπία — Σχολεῖα

Τόσον τὰ πολυάριθμα Σχολεῖα καὶ Γυμνάσια τῆς Ὁμογενείας Κωνσταντινουπόλεως, ὅσον καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ αὐτῆς Ἱδρύματα: Νοσοκομεῖα, Ὀρφανοτροφεῖα, Γηροκομεῖον, Παιδούπολις, Στέγη Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ κ. ἄ., ἔχουν ἀμέσους καὶ ἐπειγούσας ἀνάγκας πρὸς θεραπείαν τῶν ὁποίων ἔχει καθῆκον νὰ συμβάλῃ καὶ ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογένεια.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἡ Περιοδεία τοῦ Πατριάρχου

Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. κ. Βενέδικτος μετὰ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτοῦ, ἀναχωρήσας ἐκ Νέας Ὑόρκης μετέβη εἰς Λονδῖνον (18 Ὀκτωβρίου), ἔνθα ἱερούργησε καὶ μετέδωκε τὴν εὐλογίαν τὴν ἀπὸ τοῦ Ζωοδόχου καὶ Παναγίου Τάφου. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Βελιγράδιον, τῇ προσκλήσει τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Σερβίας κ. κ. Γερμανοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐκλογὴ Νέου Πατριάρχου

Εἰς διαδοχὴν τοῦ εἰς Κύριον μεταστάντος ἀειμνήστου Πατριάρχου κυροῦ Καρακὶν τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἀρμενίων, Πατριάρχης ἐξελέγη, τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου 1961, ἐν τῷ ἐν Κοντοσκαλίῳ Κωνσταντινουπόλεως Ἀρμενικῷ Πατριαρχείῳ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Σινὸρκ Καλουστιάν, γεννηθεὶς ἐν Γιόζγκατ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἱδρύεται Θεολογικὸν Σεμινάριον ὑπὸ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας

Ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία πρόκειται νὰ ἱδρύσῃ τὸ πρῶτον αὐτῆς Θεολογικὸν Σεμινάριον ἐν Καλιφορνίᾳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Εἰς τὸ ἐσχάτως κυκλοφορῆσαν ἡμερολόγιον τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας δίδονται οἱ κάτωθι ἀριθμοὶ τῆς δυνάμεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ρωσσίᾳ: 37 Μητροπόλεις, 2,000 Ἐνορίαι, 30,000 Ἱερεῖς καὶ 40 Μοναστήρια.

Τὸ Ἰσλὰμ εἰς τὴν Ρωσσίαν

Ἓν Συνέδριον τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος εἰς Mahatchkala τοῦ Καυκάσου συνέστησεν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ Μουσουλμανικοῦ δόγματος εἰς τὰς Σοβιετικὰς Ἑνώσεις νὰ «συγχρονίσουν» τὴν θρησκείαν των καὶ νὰ τὴν προσαρμόσουν εἰς τὰς Κομμουνιστικὰς ἰδέας. Κατὰ τὸ ὑπόμνημα, δημοσιευθὲν εἰς τὸ Voprossy Filosofii, «ὁ Κομμουνισμὸς μόνος ἐπραγματοποίησε τὰ ἰδανικὰ καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Μωάμεθ. Ἡ ὕπαρξις ἑπομένως ἀκόμη τοῦ Ἰσλὰμ ἐν Ρωσσίᾳ, ἀποτελεῖ ἕνα ἐμπόδιον εἰς τὴν εἰρήνην τῶν λαῶν, ἀφοῦ ὑποθάλπει τὰς ὀρέξεις τῶν ἐθνικιστῶν τῆς ἀστικῆς τάξεως».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου καὶ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. κ. Μακάριος ἐπεσκέφθη καὶ τὸν Μακ. Πατριάρχην Σερβίας κ. κ. Γερμανόν, τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 1961, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Βελιγράδιον μεταβάσεως αὐτοῦ πρὸς συμμετοχὴν εἰς Διάσκεψιν τῶν Οὐδετέρων Χωρῶν. Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἐσχολιάσθη ποικιλοτρόπως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ὑγεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

Ἡ ὑγεία τοῦ ἀπὸ τριῶν ἑβδομάδων ἀσθενοῦντος Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου παρουσιάζει συνεχῶς αἰσθητὴν καὶ σταθερὰν βελτίωσιν.

Τελικῶς ἀνεβλήθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκ-

κλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Περὶ τὴν περιβολὴν τοῦ Κλήρου

Συνεχίζεται ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τὸν περιοδικὸν θρησκευτικὸν τύπον καὶ ἀπὸ τὸν ἡμερήσιον πολιτικόν, ἡ συζήτησις ὡς πρὸς τὴν περιβολὴν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἱστορικὴν προέλευσιν τοῦ ράσου, κατόπιν τῆς προτάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐν Ρόδῳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἀκρόασις τοῦ Πατριάρχου Σερβίας ἐν Μόσχᾳ

Διαρκούσης τῆς εἰς Μόσχαν ἐπισκέψεώς του, ὁ Πατριάρχης τοῦ Βελιγραδίου καὶ πάσης Σερβίας κ. κ. Γερμανὸς ὅλως κατ' ἐξαίρεσιν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν κ. J. Brezhnev. Ἡ ἀκρόασις διήρκεσεν ἡμισείαν ὥραν «ἐν φιλικῇ ἀτμοσφαίρᾳ». Οὐδὲν ἀνεκοινώθη ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς συζητήσεως. Παρατηρηταὶ σχολιάζοντες τοῦτο εἶπον, ὅτι σπανίως οἱ Σοβιετικοὶ ἡγέται δέχονται Ἐκκλησιαστικοὺς ἄρχοντας. Ἐξαίρεσιν ἀπετέλεσεν ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος, ὅστις τῷ 1958 ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Nikita Khrushchev. Ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς συνωδεύετο καὶ ὑπὸ τῶν ἡγετῶν τῆς «Αὐτονόμου Ἐκκλησίας Μακεδονίας» ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ.

ΜΕΤΑΧΑΛΚΗΔΟΝΙΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Ἐπιποθοῦν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν

Αἱ οὕτω ὀνομαζόμεναι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς (διότι ἀπεσχίσθησαν τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι Δ΄. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον) συμμετέσχον ὡς παρατηρηταὶ εἰς τὴν ἐν Ρόδῳ Διάσκεψιν τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας δὲν ἔχουν ἀλύτους διαφοράς, ὑπάρχει δὲ ἑκατέρωθεν σφοδρὰ ἐπιθυμία ἐπιστροφῆς αὐτῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἤδη καὶ αὗται ἐργάζονται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Εἰς Ἀδδὶς-Ἀμπέμπα, πρωτεύουσαν τῆς Αἰθιοπίας ἱδρύθη Θεολογικὴ Σχολὴ τῇ ἐγκρίσει καὶ οἰκονομικῇ ἐνισχύσει τοῦ Αὐτοκράτορος Χαϊλὲ Σελασιέ. Ἡ Σχολὴ θὰ παρέχῃ μόρφωσιν πανεπιστημιακήν, ἡ δὲ φοίτησις θὰ εἶναι τετραετής.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΜΗΣ

Ὁ Ἰντερνούντσιος παρὰ τῇ Α.Θ.Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Φραγκίσκος Λαρδόνε, Παπικὸς Ἰντερνούντσιος ἐν Ἀγκύρᾳ, ἐπισκεφθεὶς ἅμα τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ταξειδίου του εἰς Ἰταλίαν τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. κ. Ἀθηναγόραν, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ὁσιολ. κ. Αὐγουστίνου Φασάνο, ἐκ Τουρίνου, ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὴν μετάβασιν αὐτοῦ εἰς Ρώμην ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα, ὅστις μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἠθέλησε νὰ μάθῃ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ἐκκλησίας καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ νὰ κομίσῃ εἰς τὸν Πατριάρχην τοὺς ἀδελφικοὺς αὐτοῦ χαιρετισμούς. Ὁ Πατριάρχης ηὐχαρίστησε θερμῶς τὴν Α. Σεβασμιότητα καὶ παρεκάλεσεν ὅπως διαβιβάσῃ εἰς τὴν Α.Α. τὸν Πάπαν τοὺς ἀδελφικοὺς αὐτοῦ χαιρετισμούς.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν ὅσον καὶ ἀναχώρησιν, ἀπεδόθησαν τῷ Σεβασμιωτάτῳ Παπικῷ Ἰντερνουντσίῳ αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Ἡ περιβολὴ τοῦ Κλήρου

Ὁ Καρδινάλιος Λεξὲρ τοῦ Μοντρεὰλ ἐν Καναδᾷ δι' ἐγκυκλίου του ὁρίζει ὅπως οἱ Κληρικοὶ καὶ Μοναχοὶ φέρουν τοῦ λοιποῦ δημοσίως πολιτικὴν ἐνδυμασίαν μετὰ περιλαιμίου. Πάντως ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει θὰ ἐπιτρέπεται νὰ γίνουν ἀφορμὴ σκανδάλου, λόγῳ ἀλλαγῆς τῆς περιβολῆς.

Βενεδικτῖνοι Μοναχοὶ τελοῦν Ὀρθοδόξους Λειτουργίας

Οἱ Βενεδικτῖνοι μοναχοὶ τῆς Μονῆς Σεβετὸν Βελγίου, ἔνθερμοι ὑποστηρικταὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, ἐργάζονται διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι χωρίζουν τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀπὸ τὸν Καθολικισμόν.

Εἰς τὴν Μονὴν ὑπάρχει καὶ Ὀρθόδοξος Ναός, εἰς τὸν ὁποῖον τελοῦνται Ὀρθόδοξοι Λειτουργίαι. Ὁ Ναὸς οὗτος ἁγιογραφεῖται κατ' αὐτὰς ἀπὸ δύο Ἕλληνας ἁγιογράφους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΚΩΤΙΑΣ

Ὄχι συμβιβασμὸς πρὸς τὴν Ρώμην

«Ὁ Ἑσπερινὸς Πολίτης» τῆς Γλασκώβης λέγει: «Τρία Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῆς Σκωτίας καταλήγουν εἰς μίαν συνετὴν ἀπόφασιν: Ζήτημα διαπραγματεύσεως δὲν ὑφίσταται. Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σκωτίας δὲν δέχονται συμβιβασμοὺς πρὸς τὸ Βατικανόν. Σκοπός, αἱ καλλίτεραι σχέσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Σκωτίας καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ».

ΕΠΙΣΚΟΠΕΛΙΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐπίσκεψις πρὸς τὸν Πάπαν

Ὁ Προεδρεύων Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ Θεοφ. Arthur C. Lichtenberger, μεταβὰς εἰς Ρώμην τῇ 15ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ Α.Α. τῷ Πάπᾳ Ρώμης μετ' ἐγκαρδιότητος. Ἡ συνομιλία αὐτῶν, διαρκείας 35 λεπτῶν, περιεστράφη περὶ τὴν Χριστιανικὴν Ἑνότητα. Δὲν διηυκρινίσθη ἐὰν αἱ περὶ ἑνότητος Ρωμαιοκαθολικαὶ ἀντιλήψεις προσεγγίζουν πρὸς τὰς Ἐπισκοπελιανὰς τοιαύτας, οὔτε ἂν θὰ κληθῇ ἡ Προτεσταντικὴ Ἐπισκοπελιανὴ Ἐκκλησία εἰς τὴν μέλλουσαν Ρωμαιοκαθολικὴν «Οἰκουμενικὴν» Σύνοδον.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Πρὸς Ἕνωσιν Πρεσβυτεριανοὶ καὶ Λουθηρανοὶ

Πρεσβυτεριανοὶ καὶ Λουθηρανοὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀντιλαμβανόμενοι τὴν κρισιμότητα τῶν καιρῶν καὶ τὴν ζημίαν ἐκ τῆς διαιρέσεως, ἑτοιμάζουν Συνέδριον τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1962 πρὸς ἐξεύρεσιν βάσεως θεολογικῆς συζητήσεως. Εἰς τοῦτο θὰ ἐκπροσωποῦνται ἡ Alliance, ἡ Lutheran World Federation, ἡ Lutheran Church-Missouri Synod, κ. ἄ. Τὰ πλέον ἐπίμαχα θέματα θὰ εἶναι: Χριστολογία καὶ ἡ Θεία Εὐχαριστία, κλῆσις καὶ ἀπόλυτος προορισμός, ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία.

Συγχώνευσις Εὐαγγελικῶν

Νέα συγχώνευσις ἐσημειώθη ἐν Ἀμερικῇ μεταξὺ τῆς Union of the Reformed Evangelical Churches. Αἱ Σύνοδοι ἀμφοτέρων ἐν ὁμοφωνίᾳ συνελθοῦσαι ἐν Φιλαδελφείᾳ, ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως, 3,547 δὲ ἐνορίαι ἐκ τῶν 3,889 συνεφώνησαν.

Ἑνωτικαὶ Προσπάθειαι

Διαπραγματεύσεις πρὸς ἕνωσιν μεταξὺ τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῆς United Church τοῦ Καναδᾶ προχωροῦν εὐνοϊκῶς. Τὰ ἐμπόδια στρέφονται περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν βαθμῶν τῆς Ἱερωσύνης καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διαδοχῆς. Ἐνῷ οἱ Ἀγγλικανοὶ ἀναγνωρίζουν μόνον τὸ κῦρος τῶν παρ' Ἐπισκόπου χειροτονιῶν, οἱ τῆς ἄλλης παρατάξεως δὲν ἀποδέχονται τὴν Ἀποστολικὴν διαδοχήν.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰάκωβος

Ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐπανεξελέγη ὡς εἷς ἐκ τῶν 6 Προέδρων αὐτοῦ. Οἱ ὑπόλοιποι 5 ἐκλέγονται διὰ πρώτην φοράν.

Ἐκ Νέου Δελχὶ μετέβη τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου εἰς Φανάριον γενόμενος μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου, μεθ' Οὗ ἔσχε μακρὰς συνομιλίας ἐπὶ ζητημάτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν γένει.

Τῇ 13ῃ ἰ. μ. μετέβη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐξεπροσώπευσε τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὴν Πανηγυρικὴν Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἑξηκοστῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου (14 Δεκ.) καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν Δεξίωσιν εἰς τὰ Βασιλικὰ Ἀνάκτορα, συγχαρεὶς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα.

Τῇ 16ῃ Δεκ. μέσῳ Γενεύης, ἔνθα ἡ "Ἕδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἀφίκετο ἀεροπορικῶς εἰς Νέαν Ὑόρκην περὶ ὥραν 5ην μ. μ., γενόμενος δεκτὸς ἐν τῷ Ἀεροδρομίῳ Idlewild ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ἐπιτρόπου Αὐτοῦ, Θεοφ. Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ, καὶ πλήθους κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Τῇ Κυριακῇ, 17ῃ ἰ. μ., προέστη τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, Νέας Ὑόρκης, κηρύξας τὸν Θεῖον Λόγον καὶ ἀπονείμας Πατριαρχικὰ Ὀφφίκια εἰς τοὺς Μεγάλους Εὐεργέτας τῆς Κοινότητος κ. Θεόδωρον Τσολαϊνὸν καὶ κ. Κωνσταντῖνον Γουλανδρῆν.

Τῇ 20ῇ Δεκ. ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐξοχωτ. Προέδρου τῶν Η.Π.Α. κ. John F. Kennedy ἀνέπεμψεν ἐν τῷ Λευκῷ Οἴκῳ προσευχὴν κατὰ τὴν καθιερωμένην ἐπίσημον τελετὴν ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων.

Archbishop Iakovos Attends 60th Birthday Ceremonies of King Paul of Greece

The following cable was received at the Greek Archdiocese just before *The Orthodox Observer* went to press:

Athens, Greece
December 15, 1961

His Eminence today represented His Holiness and Greek Orthodoxy in America at Doxology and Palace celebration where he submitted to the King greetings on His Majesty's 60th birthday.

Ὁ Ἀρχιεπισκ. Ἐπίτροπος Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Νύσσης κ. Γερμανὸς

Ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖον Λόγον εἰς τοὺς κάτωθι Ἱεροὺς Ναούς:

—5 Νοεμβρ., Κυριακῇ: Ἁγίου Γεωργίου, Trenton, N. J.

—12 Νοεμβρ., Κυριακῇ: Ἁγίου Γεωργίου, Φιλαδελφείας, χειροτονήσας τὸν κ. Κ. Ρογκᾶκον εἰς Διάκονον.

—19 Νοεμβρ., Κυριακῇ: Ἁγίου Γεωργίου, New Britain, Conn.

—26 Νοεμβρ., Κυριακῇ: Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, χειροτονήσας τὸν Διάκονον Κωνστ. Ρογκᾶκον εἰς Πρεσβύτερον.

—30 Νοεμβρ., Πέμπτῃ: Παρεκκλήσιον Ἁγίου Ἀνδρέου, Flushing N. Y.

—3 Δεκ., Κυριακῇ: Ἁγίας Βαρβάρας, New Haven, Conn.

—4 Δεκ., Δευτέρᾳ: Ἁγίας Βαρβάρας, Νέας Ὑόρκης.

—10 Δεκ., Κυριακῇ: Ἁγίου Νικολάου, Flushing, N. Y.

Ἐπεσκέφθη τὰ κάτωθι Σχολεῖα: Ἀστορίας (Νοεμ. 9), Ἁγ. Ἐλευθερίου (Ν. 14), Μπρὸνξ (Ν. 21), Ἁγίου Σπυρίδωνος (Ν. 21), Καθεδρικοῦ (Ν. 27), Κ. Τασσοπούλου (Ν. 30). Ἐπεσκέφθη ὡσαύτως τὴν Ἀκαδημίαν (Δεκ. 5) καὶ τὸ Γηροκομεῖον (Δεκ. 11).

Διορισμοὶ καὶ Μεταθέσεις Κληρικῶν

Α'. ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

(Νεοχειροτονηθέντων ἢ Νεοελθόντων)

Αἰδ. Γεώργιος Καλούδης (τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης) εἰς Quebec City, Canada.

Αἰδ. Κωνσταντῖνος Ρογκᾶκος (τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν) εἰς Port Arthur, Texas.

Αἰδ. Παν. Καστάρης (τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) εἰς Lorain, Ohio.

Β'. ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Αἰδ. Νικ. Ἀνδριτσόπουλος, ἐκ Κοινότητος London, Ont., Canada, εἰς Kalamazoo, Mich.

Ἱερομ. Θωμᾶς Νίνης, ἐξ Ἁγ. Νικολάου Νέας Ὑόρκης, εἰς Wheeling, West Virginia.

Αἰδ. Μιχαὴλ Σοφοκλέους, εἰς York, Pennsylvania.

Ἀρχιμ. Γεννάδιος Παπαδημητρίου, ἐκ Gloversville, N. Y., εἰς "Αγιον Νικόλαον Νέας Ὑόρκης.

Αἰδ. Στ. Κουτρουλέλης, εἰς Wilkes-Barre, Pennsylvania.

Αἰδ. Γεώργιος Καραχάλιος, ἐκ Concord, N. H., εἰς Lowell, Mass. (Ἁγ. Τριάδα).

Αἰδ. Ἰωάννης Παπαδόπουλος, ἐκ Lorain, Ohio, εἰς Concord, Mass.

Αἰδ. Πέτρος Γαριβάλτης, ἐκ New Kensington, Pa., εἰς Wilmington, N. C.

Ἀρχιμ. Ἰωακεὶμ Γιαλούρης, ἐκ Kalamazoo, Mich., εἰς Kankakee, Ill.

Αἰδ. Ἀναστάσιος Μπλουγουρᾶς, ἐκ Newton, Mass., εἰς Grand Island, Nebraska.

Αἰδ. Λεωνίδας Παχύγιαννης, ἐκ Salk Lake City, Utah, εἰς San Bernardino, California.

Αἰδ. Τιμόθεος Ἀνδρέου, ἐκ Wollaston, Mass., εἰς Newton, Mass.

---

† Ἀρσένιος Παλληκάρης (Ἀρχιμανδρίτης)

Τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Ἀρχιμ. Ἀρσένιος Παλληκάρης ἐν Seattle, Wash., ἔνθα ἐφησύχαζεν. Ὁ Ἰωάννης Παλληκάρης ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1878 ἐν τῷ χωρίῳ Βυσσωκᾷ τοῦ Δήμου Καλαβρύτων, καὶ ἀνετράφη ὑπὸ εὐσεβῶν γονέων. Διὰ τοῦτο ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε τὴν εὐσέβειαν. Τῷ 1890 μετέβη εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας, Ἐπαρχίας Καλαβρύτων, ἔνθα ἐδιδάχθη ὑπὸ τῶν Ἱερομονάχων τὰς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν Χριστιανικὸν βίον. Ἀφοῦ ὑπηρέτησεν ἐκεῖ ἐπὶ 9 ἔτη ὡς δόκιμος, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπηρέτησεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν ἐπὶ 2 ἔτη, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1900 ἕως τέλους τοῦ 1901. Ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ ἐκάρη μοναχός, καὶ ἀπὸ Ἰωάννης ὠνομάσθη Ἀρσένιος. Μετὰ ταῦτα ἐχειροτονήθη Ἱεροδιάκονος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς πόλεως Καλαβρύτων, ἔνθα καὶ ἐλειτούργει καὶ ἠκολούθει Ἑλληνικὰ μαθήματα εἰς τὸ γυμνάσιον Καλαβρύτων. Ἀποφοιτήσας, μετέβη καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποφοιτήσας, ἐχειροτονήθη Ἱερεὺς καὶ διωρίσθη Ἱεροκήρυξ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γορτυνίας καὶ Μεγαλουπόλεως. Μετὰ δύο ἔτη διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἱερατικῶς Προϊστάμενος εἰς τὴν Κοινότητα Μοντρεάλης, Καναδᾶ, ἔνθα ὑπηρέτησεν ἐπὶ 12 ἔτη. Ἐκεῖθεν μετετέθη ὑπὸ τοῦ τότε Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρου εἰς Μοδέστο, Καλιφορνίας δι' 6 μῆνας, καὶ ἐκεῖθεν

ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς Μολίν, Ἰλλινόϊς. Ἀπὸ τὸ Μολὶν μετετέθη τὴν 1ην Δεκ. 1933 εἰς Ὀκλάνδην, Καλιφορνίας.

Τῆς κηδείας αὐτοῦ ἐν Σηάτλῃ προέστη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ὀλύμπου κ. Δημήτριος.

Ἡ μνήμη αὐτοῦ εἴη αἰωνία!

† Μιχαὴλ Θ. Θωμᾶς
(Πρεσβύτερος)

Ἐν ἡλικίᾳ 74 ἐτῶν ἀπεβίωσεν ἐν Bridgeport, Conn., τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1961, ὁ Αἰδ. Μιχαὴλ Θέμελη Θωμᾶς, διατελέσας Ἱερατικῶς Προϊστάμενος εἰς πολλὰς Κοινότητας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ Αἰδ. Θωμᾶς ἐγεννήθη ἐν Καλύμνῳ Δωδεκανήσου τῷ 1887. Τῷ 1908 ἐτέλεσε τὸν γάμον του μετὰ τῆς Μαρίας Σταύρου, ἀποκτήσας πέντε τέκνα. Ἦτο ἀπόφοιτος τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν καὶ ὑπηρέτησεν ὡς Διδάσκαλος. Τῷ 1921 ἦλθεν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τῷ δὲ 1930 μετηνάστευσε καὶ ἡ οἰκογένειά του. Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1927 ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον καὶ μετά τινας ἡμέρας εἰς Πρεσβύτερον διὰ τὴν ἐν Hegewich, Ill., Κοινότητα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τοῦ τότε Ἐπισκόπου Σικάγου Φιλαρέτου. Ἔκτοτε ὑπηρέτησεν εἰς τὰς Κοινότητας Pullman, Ill., Duluth, Minn., Lancaster, Pa., Trenton, N. J., Pasaic, N. J., Woburn, Mass., Albany, N. Y., καὶ ἄλλας.

Τοῦ ἀοιδίμου Πρεσβυτέρου Μιχαὴλ Θωμᾶ ἡ μνήμη εἴη αἰωνία!

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΟΥ ΣΕΡ ΣΤΗΒΕΝ ΡΑΝΣΙΜΑΝ
Τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον ἔναντι τῶν Δυτικῶν καὶ Προτεσταντῶν

Ὁ διαπρεπὴς Φιλέλλην καὶ Βυζαντινολόγος σὲρ Στῆβεν Ράνσιμαν συνεχίζει τὴν σειρὰν τῶν περὶ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας παραδόσεών του εἰς τὸ ἐν Ἐδιμβούργῳ τῆς Σκωτίας Πανεπιστήμιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου. Εἰς τὴν τελευταίαν του διάλεξιν ὁ σὲρ Στῆβεν ὡμίλησε περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τὴν Ἅλωσιν, μὲ τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας καὶ δὴ μὲ τὰς Προτεσταντικάς.

Μετὰ τὴν Ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453), οἱ Ἕλληνες ἐξηκολούθουν νὰ εἶναι ἐναντίον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἂν καὶ μόνον τὸ 1484 κατεδικάσθη ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡ Σύνοδος τῆς Φλωρεντίας. Αἱ ἐπαφαὶ μετὰ τῆς Ρώμης συνετέλεσαν ὥστε ἡ Ὀρθοδοξία νὰ παραμείνῃ μακρὰν τῶν πειρασμῶν τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

Ὁ Λούθηρος δὲν ἦτο ὑπεράγαν εὐνοϊκῶς διατεθειμένος ἔναντι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὑπεστήριζε τὸ δικαίωμά της νὰ ἀντιπροσωπεύῃ καλύτερον ἀπὸ τὴν Ρώμην τὰς ἀνατολικὰς χριστιανικὰς παραδόσεις. Ὁ μαθητής του Μελάγχθων ἦτο φανατικὸς φιλέλλην καὶ ἐπεθύμει νὰ κερδήσῃ τὰς συμπαθείας τῶν συγχρόνων του Ἑλλήνων. Ἐν τούτοις, στενώτεραι σχέσεις μεταξὺ Διαμαρτυρομένων καὶ Ὀρθοδόξων ἀναπτύσσονται ἀπὸ τοῦ 1570, χάρις εἰς τὴν φιλίαν τοῦ Λουθηρανοῦ ἐφημερίου εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὴν πρεσβείαν τῶν Ἀψβούργων καὶ τοῦ πρωτονοταρίου τοῦ Πατριαρχείου Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ. Ὁ ἐφημέριος, Γκέρλαχ ὀνόματι, ἔφερε τὸν Ζυγομαλᾶν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Μαρτῖνον Κρούσιον, τὸν καθηγητὴν τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τυβίγγην καὶ πρῶτον Δυτικὸν σοφόν, ὁ ὁποῖος ἐνδιεφέρθη διὰ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἕλληνας. Τὰ «Τουρκογραικικά» του, βασιζόμενα ἐπὶ πληροφοριῶν δοθεισῶν ἐκ μέρους τοῦ Ζυγομαλᾶ, ἀποτελοῦν τὴν κυριωτέραν πηγὴν διὰ τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας τῶν Πατριαρχῶν κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα. Ὁ Κρούσιος ἀλληλογραφοῦσεν ἐπίσης καὶ μὲ τὸν Πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Β΄., τὴν παιδείαν τοῦ ὁποίου ἐθαύμαζε βαθύτατα. Ἐνθαρρυθέντες ἐκ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, οἱ Λουθηρανοὶ σοφοὶ ἀπέστειλαν ἐκ δευτέρου μίαν μετάφρασιν τῆς Ὁμολογίας τοῦ Ἀουγκσμπουργκ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὁ Πατριάρχης ἀπήντησε λέγων ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι διεφώνουν μὲ τοὺς Λουθηρανοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὴν μόνον ἐκ πίστεως (καὶ οὐχὶ ἐξ ἔργων) δικαίωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν μοναχικὸν βίον, τὸν σεβασμὸν τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὰς εἰκόνας καὶ τοὺς Ἁγίους, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κ.λ.π. Ὅταν οἱ Λουθηρανοὶ ἐξηκολούθησαν ν' ἀποστέλλουν κείμενα δικαιολογητικά, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς παρεκάλεσε νὰ στέλλουν μόνον «ἐπιστολὰς φιλικάς», καὶ τῷ ὄντι ἡ φιλία τοῦ Κρουσίου μὲ τοὺς Ἕλληνας διετηρήθη. Ἀλλά, κατὰ τὸν ὁμιλητήν, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀναμένῃ κανεὶς ὅτι μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν θὰ εὑρίσκετο κοινὸν σημεῖον συνεννοήσεως πέραν τῆς κοινῆς ἀμύνης των πρὸς τὸν Καθολικισμόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Οἱ δωγμοὶ εἰς Λάος

Οἱ Χριστιανοὶ τοῦ Laos ζοῦν ὑπὸ συνθήκας δραματικάς. Διωγμοὶ καὶ πιέσεις ἐπιδιώκουν νὰ πνίξουν τὴν αὐτόθι Ἐκκλησίαν. Εἰς τὴν περιοχὴν Keng Khoynang 4,000 πιστοὶ ἐξεδιώχθησαν. Καὶ ὅμως οἱ φερέοικοι αὐτοὶ μάρτυρες τελοῦν τὰς θρησκευτικὰς των ἀκολουθίας τὴν νύκτα εἰς τὴν ζούγκλα. Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν δισκοπότηρα κατεσκευάσθησαν ἀπὸ κουτιὰ κονσερβῶν, μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου μέσου.

Ἀνακάλυψις Χριστιανικῶν μνημείων ἐν Μιλάνῳ

Κατὰ τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς ἐν Μιλάνῳ διὰ τὴν κατασκευὴν τεραστίου ὑπογείου σιδηροδρόμου, ἀνεκαλύφθησαν σπουδαῖα παλαιοχριστιανικὰ εὑρήματα πλησίον τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁ. Ἀμβροσίου. Ἐν ὀκτάγωνον Βαπτιστήριον μετὰ τειχογραφιῶν μεγίστης ἀξίας, μία Ἐκκλησία Βασιλική, πρὸς τιμὴν τῆς ἰσαποστόλου Θέκλας μετὰ σαρκοφάγων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Γρηγόριον Ἀργυρόν, Oakmont, Pa.: Σᾶς συγχαίρομεν διότι καὶ τὰ 4 τέκνα σας εἶναι μέλη τῆς Κοινότητος. Δὲν συμφωνοῦμεν ὅμως μὲ τὸν παραλληλισμὸν πρὸς τὸν αἱματοβαφῆ Κάστρο. Ἡ Ἐκκλησία μας, διὰ νὰ ἐπιζήσῃ καὶ ἐξαπλωθῇ, ἔχει ἀνάγκην ἑ ν ό τ η τ ο ς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΤΟΜΟΥ — 1961

Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρου:

Ἡ Σεπτὴ Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις ... 3
Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Πάσχα ... 99
Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις ἐντάξεως Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ εἰς τὸ Ἁγιολόγιον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ... 227
Πατριαρχικὸν Γράμμα διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ ὡς Σχολάρχου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ... 239
Γράμμα τῆς Α.Θ.Π. περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ὡς Πατριαρχείου ... 264
Ἐγκύκλιος Συνοδικὴ πρὸς τὰς ἁπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ... 302
Μήνυμα πρὸς τὸ Π.Σ.Ε. ἐν Νέῳ Δελχὶ ... 372

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. κ. Βενέδικτος εἰς Ἀμερικήν: ... 291-300, 337, 341

Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Ἰακώβου:

Ἐγκύκλιος: Ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις (ἀγγλιστὶ) ... 5
Ἐγκύκλιος: Ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει (ἀγγλιστὶ) ... 6
Ἐγκύκλιος: Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἑβδομάδος τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Τύπου ... 8
Ἀνάπεμψις Προσευχῆς κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Προέδρου τῶν Η.Π.Α. κ. John F. Kennedy ... 34
Ἐπιστολὴ εὐχαριστήριος τοῦ κ. John F. Kennedy πρὸς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον ... 2, 35
Ἐγκύκλιος: Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ εἰς τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ... 36
Λόγος: Ἐπὶ τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας ... 68
Ἐγκύκλιοι: Ἐπὶ τῇ 25ῃ Μαρτίου — Ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει ... 100
Λόγος: Ἡ ἑνότης τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ... 105
Λόγος: Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ... 205
Ἐγκύκλιος: Ἐπὶ τῇ Ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 323
Ἐπιστολιμαῖαι εὐχαὶ πρὸς τὰς ἀποφοίτους τῆς Ἀκαδημίας ... 207
Λόγος: Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς καθοσιώσεως τῶν ἀποφοίτων τῆς Θ. Σχολῆς Τιμίου Σταυροῦ ... 237
Προσφώνησις: Κατὰ τὸ συνέδριον τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας ἐν Βοστώνῃ, 8 Ἰουλίου 1961 242
Ἔκκλησις ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ... 294
Περὶ προσευχῆς ... 307
Ἐγκύκλιος ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις ... 355, 356
Μήνυμα ἐκ Νέου Δελχὶ ... 354
Μήνυμα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ... 374

Πανιερ. Μητροπολίτου Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρου:

«Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην» ... 70
Ὁ Χριστὸς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ... 243, 268, 344, 366

Θεοφ. Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ:

Χριστιανισμὸς καὶ Ἑβραϊσμὸς ... 43
Ἂς ἀφήνωμεν ἀνοικτοὺς τοὺς ναούς μας καὶ κατὰ τὰς καθημερινὰς ... 211
Ἀπὸ τὴν ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν ... 327

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ρηγίου κ. Μελετίου:

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς ἐργάτης ... 166

Θεοφ. Ἐπισκόπου Μελόης κ. Αἱμιλιανοῦ:

Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ μεταναστευτικὸν πρόβλημα 143, 173

Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ Σχολάρχου τῆς Θ. Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ:

Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ... 306

Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννου Παπαδοπούλου τέως Σχολάρ. τῆς Θ. Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ:

Ἱερεὺς καὶ Ἐξομολόγησις ... 71

Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Γερασίμου Παπαδοπούλου Καθηγητοῦ Θ. Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ:

Ἡ Θεία Εὐχαριστία κατὰ τὸν Ἀπ. Παῦλον ... 167, 212
Ἡ Θεία Εὐχαριστία ἐν τῇ Ὀρθ. Λατρείᾳ 269, 345, 367

Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰακώβου Πηλίλη Ἐφημερίου Καθεδρικοῦ Ναοῦ Νέας Ὑόρκης:

Ἡ Φιλία Μ. Βασιλείου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου 15
Τὸ θεῖον γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ... 104
Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἡ ζωὴ ... 168
Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος ... 230
Ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ ... 263
Ἀπόστολος Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος ... 329
Τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ ἡ Ἐκκλησία ... 342
Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ... 358

Ὁσιολ. Ἱερομ. κ. Αἱμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ:

Ἐγεννήθη ὁ Χριστός; ... 359

Αἰδεσιμ. Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κ. Μωραϊτάκη:

Μία ἱστορικὴ ἐπέτειος ... 78
Αἱ τελεταὶ ἐν τῷ Παναγίῳ Τάφῳ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα ... 102

Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβ. κ. Δημητρίου Φράγκου:

Τὸ σπίτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ... 9

Αἰδεσιμολ. κ. Γεωργίου Παπαδέα:

Ἀναβάπτισμα ... 266
Δεύτερον προσκύνημα εἰς Ἑλλάδα Ἑλληνοαμερικανοπαίδων ... 266

Αἰδεσιμ. κ. Χρήστου Πάππα:

Πανδιδασκαλικὸν Ἑλληνορθόδοξον Συνέδριον ... 310

Αἰδεσιμ. Οἰκονόμου κ. Δ. Ι. Κωνσταντέλου:

Ὁ Παῦλος ὡς «Ἀπόστολος» καὶ «δοῦλος» Χριστοῦ 169
Ἡ προσδοκία τῶν Ἐθνῶν ... 357

Αἰδεσιμ. Οἰκονόμου κ. Ἀνδρέου Καραγεωργίου:

Κοινωνικὸν κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ... 172

Αἰδεσιμ. κ. Γεωργίου Κ. Παπαδημητρίου:

Κοίμησις τῆς Θεοτόκου ... 231

Αἰδεσμ. κ. Γ. Δημητρακοπούλου:

Τὸ ἱερὸν προσκύνημα τῆς Κοινότητος Ταξιαρχῶν ... 209

Π. Ι. Μπρατσιώτου, Ἀκαδημαϊκοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν:

Ἡ σκοπιμότης μιᾶς Ἑλληνικῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης ... 109
Ὁ Ἀπ. Παῦλος καὶ ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ... 135

Φιλίππου Ἐμμανουήλ, Καθηγητοῦ:

Ἡ Ἀμερικὴ ὡς καθοριστικὸς παράγων τῶν πολιτιστικῶν τάσεων καὶ προγραμμάτων τῶν Ἀμερικανῶν Ἑλληνικῆς καταγωγῆς ... 44
Σύγχρονες τάσεις τῆς Ἀμερικανικῆς ζωῆς καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ Ἀμερικανοῦ Πολίτου ... 80

Ἀθανασίου Κ. Ἀρβανίτη:
Ἡ Συριακὴ Ἐκκλησία τοῦ Μαλαμπὰρ 75

Βασιλείου Ἠλιάδη:
Ἡ σημασία τοῦ ἐν Ρόδῳ Διορθοδόξου Συνεδρίου 259

Δημητρίου Ν. Δήμου:
«GOYA» καὶ Ἑλληνικὴ γλῶσσα 10

Γ. Α. Καψάνη:
Τὰ ὀνόματα τοῦ Χριστοῦ 230
Ἡ ἱστορία τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων 360

Ι. Κ.
Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει 67

Βασιλείου Γ. Βασιλειάδου:
Σκέψεις ἐπὶ τῆς ἐνιαυσίου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς 12
Αἱ Ἑπτὰ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι 73
Τὸ νόημα τῆς Πεντηκοστῆς 132
Ἡ κατάκτησις τοῦ διαστήματος 164
(†) Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαὴλ 241
Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ πρώτου Ὀρθοδόξου Πατριάρχου εἰς τὸν Νέον Κόσμον 297, 341, 364

Τῆς Συντάξεως:
Ἡ Πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος — Τὸ μήνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου — Ὁ Ρῶσσος Πατριάρχης εἰς Φανάριον — Ἑβδομὰς Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, Τύπου καὶ Τέχνης 7
Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου — Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀσώτου — Ὁ Ἱερὸς Φώτιος ὁ Μέγας — Τὸ Ψυχοσάββατον — Μεγ. Τεσσαρακοστὴ — Οἱ Χαιρετισμοὶ «Ὁ πρῶτος μετὰ τὸν ἕνα» — Ὄχι θεολογικὰς συζητήσεις — Ἱεραπόστολοι — Πατριάρχης τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων 45, 163
Ἡ Ὀρθοδοξία κερδίζει ἔδαφος καθημερινῶς — Βαρείας ὑποχρεώσεις — Περὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν — Ἐπιβεβαίωσις τοῦ Θείου Δράματος — Νέα περὶ Ὠριγένους ἐργασία — Ἀρχαιολογία καὶ Μαρτυρολόγιον — Ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γῆν 258
Ὑποτροφίαι εἰς μετεκπαιδευομένους κληρικοὺς 290
Ἡ Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου — Ἡ Ὑπηρεσία Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. — Ἡ μετεκπαίδευσις τῶν Ἱερέων μας. — Εὐσεβὴς πρωτοβουλία — Ὁ Κροῦστσεφ χειροκροτεῖ τὸ Βατικανὸν — Ἑνωτικαὶ τάσεις 301
Μετὰ τὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν — Ἐν ὄψει τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου — Πρὸς τὴν Νέαν Δελχὴ — Ἑνωτικὴ κίνησις Προτεσταντῶν — Πρῶτον ἡ ἐσωτερικὴ ἑνότης — Ὑποταγὴ εἰς τὸ Βατικανόν; — Ἡ «Οἰκουμενικὴ» Σύνοδος τῆς Ρώμης 361

Ἐκκλησιαστικὸς Τύπος:
Ἡ Ἀμερικὴ τοῦ πνεύματος — Θεμελιωδέσταται διαφοραὶ — 45,000 Διακόνισσαι ἀνὰ τὸν κόσμον — Ὁ σκοπὸς 164, 165
Ἀγγλικὴ ἔκδοσις τοῦ περιοδ. «Ζωὴ» Ἀθηνῶν 177, 186
Ἡ Τετάρτη Ἰουλίου — Οἰκουμενικότης τῆς Ἐκκλησίας — Ἔργον τῶν Ἁγίων Πατέρων — Ἡ χρυσῆ ἁλυσίδα συνεχίζεται — Οἱ Ἅγιοι δὲν ἀνακηρύσσονται· ἐπιβάλλονται 202
Ἄχαρις πλοῦτος — Κῦμα αὐτοκτονιῶν — Ἀληθινὰ ράκη — Ὁ «ἥρως» τοῦ Pearl Harbor ἔγινε ἱεραπόστολος — Ὕπαρξις, παρουσία ἢ ἀνυπαρξία; — Ἡ Βυζαντινὴ Θ. Λειτουργία — Μάθημα πρὸς Ο.Η.Ε. 277
Εἰς τὴν περιφρόνησιν — Ἡ Ὀρθοδοξία εἰς τὸ Νέον Δελχὶ — Ἀνατολὴ εἰς τὴν Δύσιν — Συγχύσεις καὶ παρεξηγήσεις — Διαμαρτυρία Ὀρθοδόξων Ἀρχιερέων 362, 363

Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου:
Ἡ Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου 172, 194, 324, 327, 330, 333
Κατάλογος θεμάτων μελλούσης Προσυνόδου 196

Νέοι Ἅγιοι:
Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς 228, 306
Νεκτάριος Κεφαλᾶς 229

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον:
Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Μόσχας εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 46
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας εἰς τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 16
Παπικὴ ἀντιπροσωπεία εἰς τὰ Πατριαρχεῖα 244
Διάφορα Οἰκουμ. Πατριαρχείου 57, 122, 155, 184, 185, 216, 251, 281, 376
Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας: 57, 122, 155, 186, 216, 251, 282
Ἐκκλησία Ἀντιοχείας: 185
Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων: 30, 57, 93, 122, 155, 185, 282, 291, 337, 341, 376
Ἐκκλησία Ρωσσίας: 4, 30, 57, 93, 122, 155, 185, 216, 251, 282, 376
Ἐκκλησία Σερβίας: 58, 155, 251, 282, 377
Ἐκκλησία Ρουμανίας: 217, 251
Ἐκκλησία Βουλγαρίας: 186, 281, 282
Ἐκκλησία Κύπρου: 155, 185, 376
Ἐκκλησία Ἑλλάδος: 30, 58, 93, 123, 155, 185, 217, 251, 282, 318, 376
Ἐκκλησία Πολωνίας: 155, 186, 251
Ἐκκλησία Φιλλανδίας: .....
Ἐκκλησία Τσεχοσλοβακίας: 155, 216
Ἀραβορθόδοξος Ἐκκλησία Νοτίου Ἀμερικῆς: 185
Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία: 186, 252, 376
Ὀρθόδοξος Ἱεραρχία Ἀμερικῆς: 323
Κοπτικὴ Ἐκκλησία: 57
Ἐκκλησία Ρώμης: 58, 93, 156, 186, 190, 217, 252
Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία: 58, 93, 156, 187, 218, 283
Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία Γερμανίας: 93
Ἐκκλησία Σουηδίας: 93, 118
Μεθοδιστικὴ Ἐκκλησία: 93
Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι ἐν γένει: 59, 287
Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν 93, 156, 218, 283, 346, 354, 369, 372, 373
Πεντηκοστὴ 1961. Μήνυμα Προέδρων τοῦ Π.Σ.Ε. 131
Νεστοριανοὶ — Συροχαλδαῖοι 186, 377
Ἰνδικὴ Ἐκκλησία 187

Διάφοροι Ἐκκλησιαστικαὶ Εἰδήσεις:
Ἡ συνάντησις Πάπα Ρώμης καὶ Ἀγγλικανοῦ Πρωθιεράρχου 6
Ἀνεύρεσις ἀρχαίου χειρογράφου ἐν Ἐφέσῳ 156
Οἱ Φίλιπποι τῆς Μακεδονίας 156
Ἑνωτικαὶ προσπάθειαι — Πρόοδος ἱεραποστόλων ἐν Βενεζουέλᾳ — Εἰδωλολάτραι εἰς Ἀφρικὴν 158
Αἱ ὑπερβολαὶ τῆς Μαριολατρείας 177
Μία Βυζαντινὴ Ἐκκλησούλα στὴν καρδιὰ τῆς Εὐρώπης 190
Διεθνὲς Συνέδριον Καινῆς Διαθήκης 218
Μικρὸν λεξικὸν τῆς Βίβλου 219
Ἔτος Διακονίας 219
Ἑλβετοὶ ἱεραπόστολοι εἰς Ἀφρικὴν 219

Νεκρολογίαι: 31, 125, 281, 318

Διάφοροι Εἰδήσεις: 58, 59, 66, 81, 93, 94, 123, 124, 126, 158, 187, 283

Διάφορα Ἄρθρα:
Ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία ἐν Ἀμερικῇ 134
Ὥρα καλὴ στὰ παιδιά μας 267

Διάφορα Θρησκευτικὰ Θέματα:
Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ προνομιακὴ θέσις τῆς Ὁμογενείας 140, 175, 214
Ἄλλα θέματα 142, 144, 252

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
30, 60, 93, 123, 124, 130, 157, 158, 188, 190, 219, 252, 253, 284, 285, 286, 317, 318, 322, 323, 346, 378

Θεολογικὴ Σχολὴ Τιμίου Σταυροῦ: 177
Ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων 208
Εὐεργετικαὶ διαθῆκαι ὑπὲρ τῆς Σχολῆς 226
Ἡ καθοσίωσις τῶν ἀποφοίτων 232
Διορισμὸς καὶ ἔλευσις τοῦ νέου Διευθυντοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς 239

Ἀκαδημία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου: 104, 177
Ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων 203, 317

Ἐπίσημοι Ἐπισκέψεις:
Ὁ Ἐξοχ. Πρωθυπουργὸς Ἑλλάδος εἰς Ἀμερικὴν 133
Ἐπίσημον δεῖπνον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ 98

Ὀργανώσεις:
Ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης 27
G.A.P.A. Ἐγκύκλιος 2ας Αὐγούστου 262, 286

Ἑορτασμοὶ — Ἐπέτειοι:
Ἑβδομὰς Ἑλληνικῶν Γραμμάτων 38
Ἐθνικὴ Ἑορτὴ — Παρέλασις 66
25η Μαρτίου 123

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων: 158, 184

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Αὐστραλίας: 158, 184

Ἱερὰ Μητρόπολις Κρήτης: 184, 216

Ἱερὰ Μητρόπολις Ρόδου: 184

Νεκρολογίαι — Πένθη — Μνημόσυνα: 31, 125, 184, 281, 351, 378

Τὸ τριετὲς μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κυροῦ Μιχαὴλ 240

Βιβλία — Περιοδικά: 34, 61, 66, 98, 101, 124, 162, 181, 190, 194, 226, 258, 285, 287, 350

Ἀλληλογραφία: 194, 219, 286

INDEX FOR THE ENGLISH SECTION

FEATURE ARTICLES

The Sermon on the Sunday of Orthodoxy. By His Eminence Archbishop Iakovos 83
The Unity of the Christian Church. By His Eminence Archbishop Iakovos 114
The True Nature of the World Council of Churches. By His Eminence Archbishop Iakovos 311
The Pharisee and the Publican. By Rev. G. P. Gallos 52
Dogmatic Integrity and Ecumenical Piety. By Dr. Keith Bridston 53
What the Orthodox Believe About the Holy Eucharist. By Rev. Costas Kouklakis 86
The Problem of the Date of Easter. By Prof. John E. Rexine 117
The Apostle Paul and the Unity of the Church. By Prof. P. I. Bratsiotis 145
A Case for the Greek Language. By Peter Zalantis 150
Orthodox Champions of Unity. By Francis House 176
A Typical American Question. By Rev. D. D. Tiffany 178
The Repose of Our Lady Theotokos. By Rev. George C. Papademetriou 246
Our Institutions of Higher Education: Opportunities for Young Women of Greek Descent. By Prof. Artemis P. Emmanuel 247
Orthodox Churches in Bulgaria and Rumania. By Rev. Francis House 249
It's Forty Miles to My Parish. By Mrs. I. J. Gamsky 274
Pan-Orthodox Conference of Rhodes Sets Agenda for Pro-Synod. By Ecumenical Press Service 368
Archbishop Iakovos Takes Active Role in W.C.C. General Assembly. By Arthur Dore 369

EDITORIAL COMMENT

The Sunday of Orthodoxy 51
Greek Independence Day and the Holiday of the Annunciation 85

BOOKS AND YOU

John E. Rexine, Editor 29, 56, 121, 153, 183, 220, 254, 280, 349

MISCELLANEOUS

The Archbishop of Canterbury Visits the Ecumenical Patriarch 20
Archbishop Iakovos Gives Inaugural Prayer 26
The Patriarch of Moscow Visits the Ecumenical Patriarch 49
Churches and Priests of the Greek Archdiocese Near Colleges 62
The Holy Seven Ecumenical Councils. (Sunday of Orthodoxy) 87
The Greek Archdiocese Co-Sponsors the Mitropoulos Concert. By Arthur Dore 91
The Church of the Holy Sepulchre. By Rev. L. Contos 116
World Council Assembly at New Delhi, India. By Rev. George Bacopoulos 120
Greek Independence Day Commemorated in U.S. Senate. Reprinted from Congressional Record 121
Greek Archdiocese Endowment Foundation Donors 130, 162, 194
Archbishop Iakovos Addresses World Council of Churches at Buck Hill Falls, Pennsylvania 177
The New Challenge of Greek Emigration. Reprinted from Ecumenical Press Service, Geneva 181
The Pan-Orthodox Conference of Rhodes: The Schedule, Agenda and Representation translated from the Official Reports of the Committee 198
Orthodoxy and the Church Fathers. Reprinted from the "Zoe" Brotherhood, Athens, Greece 201
The College Department at St. Basil's Academy: An Announcement 248
The U.S. Adoption Program. Reprinted from Religious News Service 265
Civil Defense Mobilization. By Arthur Dore 275
His Em. Archbishop Iakovos Addresses the North American Youth Assebly: A report from Ann Arbor, Michigan 276

The Patriarch of Jerusalem Visits the United States: A Report 295
The Tenth International G.O.Y.A. Conference in New York. By Arthur Dore 314
Archbishop Iakovos and President Kennedy Exchange Telegrams 322
Message of the Pan-Orthodox Conference of Rhodes 330
The Pan-Orthodox Conference of Rhodes 331
A Triumph of Orthodoxy: The Pan-Orthodox Conference at Rhodes. By Francis House 333
The Object of Christian Love: A Sermon by Metropolitan Athenagoras of Elaia 335
The Pan-Orthodox Conference of Rhodes Sets Agenda for a Pro-Synod. Reprinted from Ecumenical Press Service, Geneva .....
Orthodoxy Moves Toward Union. From "International Revue" 371

MESSAGES

The Ecumenical Patriarch's Christmas (1960) Message 4
Archbishop Iakovos' Christmas (1960) Message Televised 5
Archbishop Iakovos's New Year (1961) Message 6
Lenten Message by Archbishop Iakovos 37
The Need of Spiritual and Moral Rearmament. By the Most Reverend Athenagoras of Elaia 84
Easter Message. By the Ecumenical Patriarch 111
Annunciation Day Message and Lenten Message. By Archbishop Iakovos 112
Pentecost Message. By the Presidents of the World Council of Churches 131
1920 Message of the Ecumenical Patriarchate. Reprinted from the Ecumenical Review, Geneva 270
Message by the Patriarch of Jerusalem on Departure from America 338
Christmas Message (1961) by Archbishop Iakovos 356
Message from Ecumenical Patriarch to W.C.C. General Assembly 372

ECCLESIASTICAL NOTES AND RELIGIOUS NEWS

26, 55, 56, 113, 152, 153, 154

PHOTOGRAPHS

Patriarch Athenagoras receives the Archbishop of Canterbury at Ecumenical Patriarchate. 16, 17, 20
The Patriarch of Moscow celebrates Christmas (1961) with Patriarch Athenagoras at the Ecumenical Patriarchate. ..... February Cover
Archbishop Iakovos delivers prayer at President Kennedy's Inauguration. 35
Archbishop Iakovos officiates at Greek Letters Week Celebration. 38, 39
Girls from St. Basil's Academy enact "Iphigenia" for Greek Letters Week. 40, 41
Greek Orthodox Church of the Annunciation, Lancaster, Pa. ..... March Cover
The Weeping Madonna. 67, 231, 246
The Resurrection by El Greco. ..... April Cover
Archbishop Iakovos presents Alpha-Omega Boy Scout Medal to Stephen Cacavas of Manchester, N. H. 108
Archbishop Iakovos, Greek Premier Caramanlis and Greek Foreign Minister Averoff review Greek Independence Day Parade. 133
St. Paul the Apostle: 14th Century Mosaic in Monastery of Chora, Istanbul. ..... June Cover

ΚΑΣΣΑΒΕΤΗΣ

Εἰδικὸς εἰς τὰ Ταξείδια

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ ἐντὸς τῆς Ἀμερικῆς καὶ δι' Ἑλλάδα, Κύπρον καὶ παντοῦ τοῦ κόσμου.

Ἐπίσης, ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΩΣ.

Εἰδικὸς διὰ πᾶσαν σας μεταναστευτικὴν ὑπόθεσιν, διὰ τὴν σύνταξιν Ἑλληνικῶν Πληρεξουσίων ἐγγράφων, Δωρητηρίων, Ἀγοραπωλητηρίων, διὰ φορτώσεις δώρων δι' Ἑλλάδα, διὰ μεταφράσεις καὶ Γερμανικὰς ἀποζημιώσεις.

Γράψατε:

N. J. CASSAVETES

TELEPHONES:
CIrcle 5-4870
CIrcle 5-4871

Acropole Express
303 West 42nd Street
New York 36, N. Y.

Archbishop Iakovos with Graduating Class, Faculty and Trustees of St. Basil's Academy. ..... July Cover
Scenes from Commencement Exercices at St. Basil's Academy. 203, 204, 205, 206
Pilgrimage Departing for Ecumenical Patriarchate and Holy Lands. 209
Archbishop Iakovos with Graduating Class at Holy Cross Orthodox Theological School, Brookline, Massachusetts. ..... August Cover
Scenes from Theological School Commencements. 232, 233, 234, 235, 236, 237
St. Nektarios of Pentapolis Proclaimed Saint. 229
The V. Rev. Nicodemos Vallindras named new Dean of Theological School. 239
Archbishop Michael Memorial Service. 240
Greek-American School Children Sail for Summer Camp in Greece. ..... September Cover
Dedication of Annunciation Church, Milwaukee, designed by Frank Lloyd Wright. 284
New England Sunday School Conference, at Theological School. 285
Greek Orthodox Churches in Brazil. 286
Patriarch Benedictos of Jerusalem Visits America. October Cover, 293, 294
Patriarch Benedictos of Jerusalem Visits President Kennedy at White House ..... November Cover, 337
Diocese I Sunday School Conference, Newark, N. J. 343
Peter N. Chumbris, Supreme President of G.A.P.A. .. 350
The Nativity 353

Ἐκκλησιαστικὰ Σκεύη κ.λ.π. Εἴδη

Ἑλληνικὰ Ἐνθυμήματα

ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ

THE BEST FOR LESS

- Τὰ καλύτερα, Ἑλληνικῆς κατασκευῆς, Ἐκκλησιαστικὰ εἴδη: — ΕΙΚΟΝΕΣ, ΣΤΑΥΡΟΙ ΑΓΙΑΣΜΟΥ καὶ ΕΥΛΟΓΙΑΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΕΞΑΠΤΕΡΥΓΑ, κλπ. Σκεύη Ἱερῶν Ναῶν.
- Μεγάλη συλλογὴ ἀπό: ΚΕΡΑΜΕΙΚΑ, ΑΓΑΛΜΑΤΑΚΙΑ, ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ, ΜΥΚΟΝΙΑΤΙΚΑ ΥΦΑΝΤΑ, ΔΩΡΑ ΔΙΑΦΟΡΑ, ΒΙΒΛΙΑ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, κλπ.

Δίσκοι Φωνογράφου

Ὅλα τὰ νεώτερα Ἑλληνικὰ τραγούδια σὲ Long Playing, 45 ἢ 78 στροφὲς δίσκους, τοπικοὺς ἢ imported from Greece.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΑΣ ΑΠΕΥΘΥΝΘΗΤΕ:

Palladion Shopping Center

600 EIGHTH AVE., NEW YORK 18, N. Y.
Tel. LA 4-4020

ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ

PETERS TOURS, Inc.

Πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς:

- ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΑ καὶ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ
- ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ
- ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ: Ψυγεῖα, Ἠλεκτρικὲς Κουζίνες, Πλυντήρια καὶ ἄλλα, μὲ ρεῦμα Ἑλλάδος 220 volts.
- ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ Μπαούλων, Κιβωτίων, κλπ.
- ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΑ καὶ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΤΗΡΙΑ
- ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ.

Διὰ προσωπικὴν ἐξυπηρέτησιν
ἀποταθῆτε εἰς τοὺς
Ἀδελφοὺς ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΕΑ ἢ PETERS

PETERS TOURS, INC.

600 EIGHTH AVE., NEW YORK 18, N. Y.
Telephone: LOngacre 5-3236

Δώσατε ἐγκαίρως τὰς παραγγελίας σας εἰς τὸ ἐκτυπωθὲν

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ 1962 τῆς Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Διὰ πρώτην φορὰν περιλαμβάνονται εἰς τὸ πλουσιώτατον περιεχόμενον τοῦ Ἡμερολογίου
Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ (ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ). Ὁλόκληρος, Ἑλληνιστὶ καὶ Ἀγγλιστί.
Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΘΡΗΝΟΣ (ΕΓΚΩΜΙΑ). Ἅπαντα, Ἑλληνιστὶ καὶ Ἀγγλιστί.

Ὡσαύτως: Ἡμερολόγιον - Ἑορτολόγιον - Κανόνιον - Εὐχαὶ - Προσευχαὶ - Ἐκκλησιαστικῆς φύσεως ὁδηγίαι καὶ πληροφορίαι - Διευθύνσεις Ἐκκλησιῶν, Ἐπισκόπων, Ἱερέων καὶ Κοινοτήτων.
Καὶ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΟΥ 1962.

Τὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 1962

εἶναι πολύτιμον ἐφόδιον διὰ κάθε Ἑλληνορθόδοξον Χριστιανόν.

Τιμὴ $1.25 — Δι' 25 ἀντίτυπα καὶ ἄνω, τιμὴ $1.00. Γράψατε εἰς τὴν διεύθυνσιν:
GREEK ARCHDIOCESE (ALMANAC), 10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

Announcing the publication of

1962 ECCLESIASTICAL ALMANAC of the GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE

This most valuable pocket book for every Orthodox Christian will contain for the first time:
THE AKATHIST HYMN (HAIRETISMOI) — complete in Greek and English.
THE LAMENTATIONS (GOOD FRIDAY EVENING) — the complete text in both languages.
The 1962 ALMANAC will also include: Religious Calendar - Saints' Feastdays - Scriptural Readings for each Sunday - Prayers for special occasions - Useful information regarding Church Rules and Regulations - and the address of every Bishop, Priest and Church under the jurisdiction of the Archdiocese.

Order your 1962 ALMANAC now.

Single copies $1.25 —— Group orders for 25 and more $1.00.

Address:
"ALMANAC — 1962," GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE, 10 E. 79th St., New York 21, N. Y.

Printed by
"COSMOS" PRINTING CO., Inc.
203-205 West 25th Street
New York 1, N. Y.